

311074

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol 11
సంపుటము 110

చెన్నవట్టణము 1924 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 28-వ తేది ఆదివారము

శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ తృతీయ 3.

పుట 2-3

సంచిక 220

మహాత్ముని ఉపసంహారోపన్యాసము

బెల్గాం దేశీయమహాసభ

నిన్నటితో సమాప్తియయ్యెను

కోహటుతీర్థాన మంగీకరింపబడెను.

విదేశములందలి భారతీయులను గూర్చిన తీర్మానము

బక్కాను భారతదేశమునుండి వేరుజేయరాదు

(ఆ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు)

బెల్గాం, విజయనగరం, డిసెంబరు 27:—

బెల్గాం దేశీయమహాసభ నిన్నటితోనే సమాప్తమయ్యెను. డాక్టరు బెసెంటుగారును, పోలకుగారును, జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారును, సభకు వచ్చిరి. బెసెంటుగారు ఒడంబడికపై నుపన్యసించిరి. రోజును అరగంట వడికెడనుగాని 2 వేల గజములు వడుకలేననిరి. గాంధీగారు పసంహారోపన్యాసము నందు వికమత్యమును ప్రబోధముజేసి కార్యదీక్షను బోధించిరి.

వచ్చేసంవత్సరము యేరాష్ట్రము యెక్కువగ ఖద్దరువ్యాపకము జేయునో అక్కడనే కాంగ్రెసు జరుపునటుల నిర్ణయించుటకు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు వదలివేయబడెను.

జవహర్లాలు నెహ్రూ, ష్యామకృష్ణరావ్, బరూచాగారలు కార్యదర్శులుగ నియమింపబడిరి. కోశాధికారు లిదివరకున్నవారే నియమింపబడిరి.

గాంధీగారు మహాసభను ముగించుచు నిట్లు ఉపన్యసించిరి:—

మీరు ప్రతినిధులందఱును నాయకలచూపిన ప్రేమ గౌరవభావములు మరి యే అధ్యక్షునియెడ జూపియుండిరిని నేను తలంపను. ఇచట మహాసభ యందును విషయనిర్ణయసభయందును అధ్యక్షుడుగ నుండుటకు నాకు మహదానందముగ నుండెను. నేను యెట్లుకోరిన నట్లు మీరు సిద్ధముగ నియ్యకొనిరి. నేను మిమ్ములను నడిపించక తరుగె త్తించితిని. తొందర జేసితిని. మీరును నేనుగూడ స్వరాజ్యము నెప్పుడు జేరదమాయని తొందరపడుచున్నాము. మన మిక నల్లపల్లవభాగాక ముందుకు పరువెత్తవలెను. ఇందుల కొనిపింప మైనను వృధజేయరాదు. నేను మీకాలము నొక్కనిమిషమైనను వృధజేయ నైతిని. నాకాలమునుగూడ వృధజేయ నొల్లనైతిని. అందుచేతనే వేగముజేసితిని. మీరును ధీరత్వో యిందులకు తగినటుల పనిజేయుట అద్భుతముగ నున్నది. మీరింతటి అమృతద్రావ్యము నామీదజూపినపుడు జాగ్రత్తగ నున్నటుల గాన్పింపదు. ఎవ్వరు ను యంతయెక్కువగ అడిగి కోరి పొందజాలదు. నే

నడిగినదంతయును మీరిచ్చితిరి. కాని యికను నేనడుగునది యంతకన్న యెక్కువైనది. ఇంతకన్న మంచిది, యంతకన్న మూల్యమైనది. నాయందు మీరు ధీరాత్ములై చూపిన యీ ప్రేమయు, యీ ఔదార్యమునంతను, మీకును నాకును అత్యంతప్రియమైనట్టియు, మిమ్మును నన్నును బంధించునట్టియు స్వరాజ్యమునెడ జూపవలసియున్నది. మనకు స్వరాజ్యము గావలెనన్న దానిషరతులను దెలుసుకొనవలెను. దానుగారుపపాదించిన ఒడంబడికతీర్మానము సందాషరతులను మీరంగీకరించితిరి. ప్రతివారికిని అవి దెలియును. వానిని అక్షతరః మీరు ఆచరణలో బెట్టగోరెదను. ఇతరతీర్మానమునందలి షరతులను నిర్బంధముచేతగాక ప్రేమతో నిర్వహింపవలెను. సంబంధించిన ప్రతివానిపై నిన్ని యీ ప్రేమతోనే మీ పలుకుబడిని ఒత్తిడిని వినియోగింపుడు. మీ జల్లాల యందంతటను సంచారముజేసి ఖద్దరుసందేశమును, హిందూమహమ్మదీయమైత్రీ సందేశమును అస్పృశ్యతా సందేశమును వ్యాపింపజేయుడు. దేశములోని యువకులను జేపట్టి నిజమైన స్వరాజ్యసైనికులజేయు

డు. ఇక్కార్యముల జేయుటకు బహిష్కారపక్షము వారను స్వరాజ్యపక్షమువారును యొకను ఒకరిపై మెకరికి అనూయద్వేషములుగల్గి యుండినయెడల ఏలుగాదు. ఈ రాగద్వేషములను, వ్యాదయ మాలి న్యమును లోతుగ పాతిపెట్టిననే అది సాధ్యముగాగలదు. ఒక్క పవిత్రనిశ్చయముతో నుండుడు “ఆకాశమువీధి నెత్తినబడినను నేను స్వరాజ్యపక్షమునా రినిన్ని బహిష్కారపక్షమునారినిన్ని బంధించినచూత్రము యెప్పటికిని తెగిపోజాలదు” అను నిశ్చయముతో నుండుడు.

ఆహ్వానసంఘసభ్యులందఱును, డాక్టరు హదీల్కారుగారి నాయకత్వమున పనిజేసిన శాంతిసైనికులకును నాకృతిజ్ఞతాపంధనముల దెల్పుచు నేను ముగించుచున్నాను.”

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు అధ్యక్షునకు వందనములర్పించుచు అందఱును స్వరాజ్యపక్షమువారైనను, బహిష్కారపక్షమువారైనను ఒడంబడికషరతులకు బద్ధులైయుండవలెనని కోరిరి. సభ్యులలో హర్షము వెల్లివిరిసెను.

యల్లి వి భోపక్కరుగా,, శాంతాసభ్యులు మహమ్మదీయులయెడలనే గాక తమబాతిలో జేసినను కూరముగ

హిందూమతమును సోదరబంధుల సానుభూతి జూపవలసి నదిగ కోరి ఖద్దర్ ప్రచారము మంతిదేగాని అస్పృశ్యతను తొలగించుట అంతకన్న ముఖ్యమైనదని ఆయన చెప్పెను.

వివిధరాష్ట్రములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులు తమతమ దేశభావలను యాతీగ్యానమును బలపరచుచు మాట్లాడిరి. ఇందు కాశ్మీరగారు రామాయమునుండియు యితరగ్రంథములనుండియు సాధించి అస్పృశ్యతపాపముని నిర్ధరించిరి. కావ్య కంఠ గలవశకాశ్మీరగారు శుభవర్షపుత్రమున మహాసభయం గ నెన్నవించిరి పండిత మహామోహన మాళవ్యాగారినిగూడ గాంధీగారు మాట్లాడుమని కోరిగాని వారు సభలో నభ్యుదయిరి.

అంతట తీర్మానము అంగీకరింపబడెను.

విదేశములందలి భారతీయులు - నేటాలు ఆర్డి నెన్సు ఖండనము

విదేశములందలి భారతీయులను గూర్చిన తీర్మానమును సహజసిద్ధి ఉపపాదించెను. భారతప్రభుత్వమును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమును విదేశములందలి భారతీయవాసులను రక్షించెదమని హామీజేసియు అట్లుజేయుజాలకపోయెనను నభిప్రాయమును ఈ తీర్మానము దెల్పుచున్నది. దేశీయమహాసభ అచటనివాసమేర్పరచుకొనినవారి కష్టములకై సానుభూతిదెల్పుచు భారతదేశము స్వరాజ్యమును బొందువరకును యెట్టిసహాయమును జేయజాల నందుకు విచారమును దెల్పెను. దక్షిణాఫ్రికా రాజప్రతినిధి నేటాలు ఆర్డి నెన్సునంగీకరించి అచట నివాస మేర్పరచుకొనిన భారతీయులకు యంతకాలమునుండియో మున్ను మ్యునిసిపలు యొన్నికసాకును తీసివేసినందులకు దేశీయమహాసభ విచారమును దెల్పుచున్నది. ఇట్టి నియోజకాధికారమును దీసివేయుట శుద్ధ అన్యాయమేగాక 1914 లో యూనియను ప్రభుత్వము నకును భారతజాతికిని జరిగిన సంధిపరతులను భగ్నముజేయుట యనియు, ఇదివరలో నేటాలుప్రభుత్వముజేసిన ప్రకటనములను త్రోసివేయుట యగుననియు దేశీయమహాసభ తలంచుచున్నది. కెన్యాకర్ణయము అచట నివాసమేర్పరచుకొనిన భారతీయులను సహజముగ న్యాయముగ నున్నహక్కులను తొలగించుట తప్ప మరేమియుగాదని దెలుపబడెను.

తూర్పుదక్షిణాఫ్రికాలలో భారతీయులు బడుచున్నకష్టములను యా తీర్మానము బాగుగ వర్ణింపలేదని సహజసిద్ధి తలచెను. అయిన దక్షిణాఫ్రికా చేరకముందే ఒక ప్రతికాప్రతినిధి వచ్చి 'మీరు అచటి కూలీల కేసుజేసెదరు? స్వల్పము సేనాని బలవంతుడని మీకు దెలియదా' యనెను ఆమె ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 'నేనంతకన్న బలవంతురై త్రీని; నాకు చెనుక భారతీయ ప్రజాభిప్రాయములనుగలదు' అని చెప్పెను. ఆయను విదేశములందలి భారతీయులకు భారతదేశ సందేశమును దీసికొని పోయెను. ఇది వైతికసహాయ సందేశము. ఇయ్యది దక్షిణాఫ్రికా కెన్యాలోని భారతీయులకు వైరము గలుగజేసెను. నేటాలు ప్రభుత్వము ఆర్డి నెన్సు కంగీకరించి ప్రజలకు మ్యునిసిపలు యొన్నికలహక్కులను లేకుండజేసి, స్వల్పము గాంధీ ఒడంబడికను భగ్నము జేయుటయగుననియు, భారతీయులకుగల మానవ స్వత్వములను త్రోసివేయుటయగుననియు చెప్పిరి. అచట నివాసమేర్పరచుకొనిన శ్వేతముఖుల కెట్టి నియోజకాధికారముగలదో అట్టిదే భారతీయులకును గలదు. ఈవిధముగ సంధికి భిన్నముగ ప్రవరించినపుడు భారత ప్రభుత్వము అయ్యోపాపముని ఊరడించి యవారకుండక విదేశములందలి భారతీయుల లాభములను రక్షింపవలయును. ఆమె తిరిగి వచ్చినప్పటినుండియు కాంచుకేబిలు మహాసభ జరుగవలెనని నూచించుచుండెను. ఈసంగతిని జెనరలు హార్డుగాజు గారికిని స్వల్పగారికిని నూచించెను. కాని భారతీయు లిచట తమ పక్షమున నెననిని పంపుటకును ఆలోచింపలేదు. తీర్మానములు మాత్రము తేసి చాక బాపతు సహాయములేని సానుభూతి మాత్రము జూపి విదేశములందు కష్టములకు అచటి శ్వేతముఖులవలన వచ్చిన వర్ణద్వేషము కారణమని చెప్పట మాత్రము చాలునా? వర్ణద్వేషమునకు ముఖ్యకారణము దారిద్ర్యమని మరచిపోగూడదు. కెన్యాలో మాత్రము దారిద్ర్యముగాక శ్వేతనివాసులు అతీయావాసులకు విరుద్ధముగ నల్లవారి వైరమును బయలుదేర్చిరి. ఈ విషయమైగూడ భారతదేశము సభావేదికలం దాండ్లో నలుజేయుటలో మాత్రము తృప్తిపెంది తన ధర్మమును నెరవేర్చుకొనెను. కెన్యాలోనినూ, దక్షిణాఫ్రికాలోనినూ, మలయాలోనినూ, ఫిజీలోనినూ ఆర్థిక సమస్యయే బాధించుచున్నది. ఇంతేగాక అచట భారతీయులకు నాయకుడు లేక పోవుటవలన కష్టములున్నారని ఆమె చెప్పెను. గాంధీగారు దక్షిణాఫ్రికాను వదిలివేసినతరువాత అచటి ప్రజలు నాయకుడులేనిపా

రై. ఇప్పటికి 10 రోజులుండియు పార్లమెంటులో "మనము స్వరాజ్యము లేనిదే మనసోదరులకు సహాయము చేయుటకు నిశ్చయములైయుండుము. పోనీ మనము రాకనిద మన దేశపు పనివారలు వెలసపోకుండజేసి యీ దేశములోనే అన్నము కనిపించ జాలమా? గాంధీ మహాత్ముడు యీ దేశమున కరువులేకుండ జేయుటకు మంత్ర మొకదాని నుపదేశించెను మన మాదేశీయులకు నంటవాళ్లను, కూలీలనుపంపకుండ విద్యావంతులగు స్త్రీ పురుషులనుపంపి మనదేశము నుద్ధరించుటలజేయగూడదా. అచట ప్రజలు అతీయాపక్షముగ తేరి కంటకముగ నుండిరినియు వారిని తిరిగి పంపివేయవలెననియు స్పష్టముగా నాని జెప్పచున్నాడు. ఆయన జాలివారలు వారిదేశమునకు పంపి వేయబడినగాని మాదేశీయవారిని పంపివేయ వీలులేదని నేనాయనకు జెప్పితిని. మనమీ తీర్మానము నంగీకరించుటలో స్వరాజ్యమును సంయుక్త కార్యకలాపమునే సహజించి, కాలశీల ప్రభుత్వమునకు ధర్మముల స్థాపించి 'మీరు మాదేశీసాధరుని వెంట్రుక నైనను ముట్టుకొనినయెడల నష్టపడెదరు జాగ్రత్త' యని చెప్పగల్గుటకు సాధ్యము జేయవలెను.

మణ్సుఖం చెట్టిగారు

ఈతీర్మానమును మణ్సుఖం చెట్టిగారు యం. యల్. ఎ. బలపరచుచు భారతీయులను వేరుచేయుట ఆర్థిక కారణములచేత గాక జాతిద్వేషాభిమానముల చేతనని చెప్పిరి. బ్రిటిషు భారత ప్రభుత్వము ఒకేపక్ష వహించి యున్నందులకాయన ఆక్షేపించెను. భారతదేశము స్వరాజ్యమును స్థాపించవరకును విదేశములందలి భారతీయులను రక్షింప జాలదని ఆయన చెప్పెను. ఇప్పుడు గాంధీగారి నాయకత్వమున జరుగుచున్న వైతికసంరంభముతో భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చునని ఆయనతలంచెను.

అంతట తీర్మానము వోటుకు వెట్టబడి అంగీకరింపబడెను.

బెసెంటమ్మగారు ఒడంబడికపై నువనగనించుట

నిన్న నంగీకరించిన ఒడంబడిక తీర్మానముపై దాక్టరు బెసెంటమ్మగారు తమయభిప్రాయముల దెలుపగోరినది గాంధీగారు ప్రకటించిరి. కర్మలకును ఆదర్శప్రాయమును నాయకు మహాసభ నలంకరించినందులకు గాంధీగారు సానుభూతినిజెప్పి, ఆమెయు, ఆమెను భక్తితో ననుసరించువారును కాంగ్రెసులో నుండులో లేదో తెలియదనియు యీ సంరంభమునందు ఆయను సానుభూతియు, వైతికప్రాత్యాసామును మాత్రము నమ్మెదమనియు జెప్పిరి.

అంతట దాక్టరు బెసెంటమ్మగారు నిన్న కాంగ్రెసు గా వింపిన తీర్మానముపై నువనగనించుచు కాంగ్రెసు స్వరాజ్యమునకై పనిజేయు నన్నిపక్షమువారును అందుజేరట కనకాళము గలుగజేసి దానితలుపులు పూర్తిగ తెరిచియుంచలేదని చెప్పిరి. ఆమె లిబరలుపక్షమునకు జేందలేదు. కాని ఆపక్షము నందుగూడ కాంగ్రెసుసభ్యులవలెనే భారతదేశముపై ప్రేమగల వాగులరినియు, ప్రపంచములో నేదేశమునందు గాని భారతదేశమున గౌరవించెదరనియుజెప్పిరి నూలుచందా నివయమై చెప్పవు ప్రతిరోజును ఉదయం అరగంట నూలువకుకు ముండెగానితీర్మానమునందుదెల్పినటుల చెందువేలగజయలవకు కజాలనని చెప్పెను. ఇతరులు వడికిన నూలును కొనుటయందు ఆమెకు నమ్మకములేదు. ఈసంవత్సర మితిర్మాన మంగీకరించిన వచ్చేసంవత్సరము యీవరకును ముఖ్యముగ జేయవలసిన విన్నవించెను. ఇట్లుగోరుటలో అన్యాయమేమియు లేదు. ఆమెతలుపులు కొంచెము ఓరగా తెరిచియుంచబడెను గాని పూర్తిగ తెరిచి యుంచలేదని చెప్పెను. శాసనసభలో స్వరాజ్య పక్షమువారు మాత్రమే కాంగ్రెసు పక్షమును మాట్లాడుట కధికారమియవలెనని ఆమెయడిగెను. ఇదవరకు ఎలానే కాంగ్రెసు సం దన్నిరాజకీయ సంస్థల సభ్యులును పూర్తిగ నుండవలెనని ఆమె కోరెను. వాక్స్పాస్విత్త్య ముండవలెనని ఆమె ముఖ్యము గజెప్పెను. స్వరాజ్య విధానమును తయారుజేసి బిల్లుజేయుటకై పార్లమెంటుకు పంపినపుడు జాతీయసంస్థ యగు భారతదేశీయ మహాసభ యంగీకరింపలేదని యెవ్వరును చెప్పకుండవలెనని ఆమె కోరెను. ఇతర పక్షములను జేరుజేసి ఒక్క స్వరాజ్యపక్ష మువారే శాసనసభలందు కాంగ్రెసుపక్షమును మాట్లాడుటలుల జేసిన యెడల దేశీయ మహాసభ జాతీయ మెట్లుగునని ఆమెయడిగెను. కాంగ్రెసును దారిముతో అన్నికట్టెలును ఒక్కమోపుగ గట్టి యెవరును వానినివిమనకుండజేయవలెనని ఆమెకోరెను.

గాంధీగారి ప్రత్యుత్తరము

దాక్టరు బెసెంటు మానముగనుండిన కాంగ్రెసుతీర్మానమున కంగీకరించినటుల తలంకులేమాయని ఆహ్వానము గలుగకుండ ఆమె తన అభిప్రాయములను జెప్పిరిని నెరవేర్చినటుల గాంధీగారు జెప్పిరి. ఆమె చెప్పిన అభిప్రాయములనుగూర్చి కాంగ్రెసు సహారముగ నాలోచించుననియు స్వరాజ్యసంపాదనకు ఆదర్శముగల ప్రతివారును, ప్రతిపక్షమును కాంగ్రెసులో ప్రవేశించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు కాంగ్రెసు తలుపులను తెరిచియుంచుటకు సర్వప్రయత్నములు జేయవలసని

గాంధీగారు కాంగ్రెసు పక్షము హామీనిచ్చిరి. ఆమెయు, యితర పక్షములను కాంగ్రెసులో జేరుచు వీలైనవలెనును ను వారిసానుభూతి లభములు వారిదృష్టికివచ్చిన విషయములం దొనంగనలెనని వారు చురల ముగ కోరిరి.

అకాలీవీర్యము

ఈ క్రింది అకాలీలనుగూర్చిన తీర్మానమును ప్రకారం గారపవాదంపగా సర్దారు ముగిలే సింగగారిచే బలపరపబడి కాంగ్రెసు అంగీకరింపబడెను. "అకాలీలు ఓగ్గుతో సహన దైర్యము గల్గి నరుదార్ధుల సంస్కారమునకై సంరంభం జేయుచు నుండు వారిని కాంగ్రెసు అభినందించును ముచ్చిధీరులగు అకాలీల పక్షము ను గాంగ్రెసుకు లుతు పంజాబు ప్రభుత్వము జేరుదుప్రయత్నము కు తాళగల్గుదుగని నమ్ముచున్నది నాభా జెయుటలో అకాలీభేదీం నూరుమండికేపెగా చనిపోయినవారను కాంగ్రెసు భితితోను అవమానముతోను జూచుచు నాభా అధికారులు కాంగ్రెసు వెర్రింకుగనిటిచే నియమింపబడిన అకాలీ సంఘవిచారా సంఘమును జెయుటలోనికీ పోనీయకుండ తిరస్కరించినందులకు ప్రబలసన్మతిని దెల్పుచున్నది. అధికారులు అమానుషముగ ప్రవర్తించి జైదీలు చచ్చునటుల జేయుటవలన అట్లు నాయకులను గోల్పోయిన కుటుంబములయెడల కాంగ్రెసు సానుభూతిని జూపుచున్నది.

అస్సెక్షు దువపాదించినతీర్మానము

జాతీయవిద్యనుగూర్చి, నేకసేన ప్రతిఫలమునిచ్చుటనుగూర్చియు, దెలిగేటు దునును 10 రూపాయలనుండి రూపాయికి తగ్గించుటనుగూర్చి తీర్మానములను అస్సెక్షుజేయఁ పపాదించెను. చివరతీర్మానమునకు ప్రతినిధులు ఆతిసంతోషమును దెప్పిరి. గాంధీగారుపుడ, సరనముగ, ప్రతిఘట మిగిలిన 9 రూపాయలను తనకు బంపితే స్వరాజ్యపక్షానికి పండిత మోతీలాలుకు పంపెద ననిరి. (నవ్వు)

నల్లనందు ఆశాయన నకు ప్రతిహతులను దెల్పుతీర్మానమును, జవహర్లాలు నెహ్రూ, మ్యుబుక్సెరాషి, బరూచా గారలను వచ్చేసంవత్సరము కార్యదర్శకుల నియమించిన తీర్మానమును అంగీకరింపబడెను. ఖద్దరునందు సంపూర్ణవిశ్వాసముగల్గి తెనుకాలనునంతను అందులకు వినియోగింపగల స్వరాజ్యపక్షముని జేసికొని నెహ్రూగారి నియమింపగోరినటుల గాంధీగారు చెప్పిరి ఇంగ్లం కష్టమువచ్చుటవలన ఆయన బరూచాగారినిన్ని క్షేరాషిగారినిన్ని నియమించిరి. వీరు ఖద్దరు కార్యక్రమమునకై తమకాలమునంతను వినియోగించెదరని ఆయనకు నమ్మకముగలదు. భరూచాగారు లాలాహరికిమనలాలకు 500 రూపాయల ఖద్దరుమీర్చినయు, ఖద్దరును కొందు రాయని మియూనుఫజాల హుసేనుగారిదగ్గరకుగూడ పోయిననియు గాంధీగారు చెప్పిరి.

వచ్చేసంవత్సరం కాంగ్రెసు

ఎక్కడ జరుగగలదో నియమించుట అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు వదలివేయబడెను. ఏరాష్ట్రము యెక్కువ ఖద్దరును తయారుజేయునో యెందు ఖద్దరువ్యాపకము ఎక్కువగ నుండునో ఆచోట్ల కాంగ్రెసు జరుగుటకు వరకుగ నిర్ణయింపబడెను.

నూలు వదులు పోటీ

అభిలభారతపు నూలువదులు పోటీపరిక్షలు రెండవో జాలక్రింద జరిగెను. వానిఫలితములు చెప్పబడెను మొదటి బహుమానము నచ్చినవారు 765 గజములనూలు దీసిరి.

మహాసభకు అధినందనములు

నాయకుల సందేశములు

వకమత్త్యము గోరుట

(అ. వె. స్వేషులు)

బెల్గాము, డిశంబరు 27 - దేశీయ మహాసభాభ్యుత్తర వహించిన గాంధీగారికి సానుభూతి దెలుపు వార్తలు చాల వచ్చినవి.

టి. రంగారామి గారు

గా. బి. టి. రంగారామిగారు లిబరలు సమాఖ్యకు సంపిన్నే కాంగ్రెసునకు తంతివార్త నంపిరి. "కాంగ్రెసులో ఐకమత్యముండవలెను. వలసరాజ్యముల స్వాతంత్ర్యము సాదించుటయే ముఖ్యోదేశముగా నుంచుకొని కీర్తిస్థాయి స్వార్థం పుచ్చి హక్కులను యాసంస్థకు వితమిరినగా విడచివెట్టవలెను. క్రమేణ దేశి వట్టిస్వాతంత్ర్యము వాంఛనవచ్చును. విముక్తియు ఏకమయముబట్టి చూచినచో అన్వేషనము. క్షిప్రపరిస్థితినుచ్చిన్నవి." అని తిరిగి స్పష్ట. దానితోబాటు గాంధీగారికి మీ

పలుకుబడినంత సువయోగించి కాంగ్రెసుపక్షములను యుద్ధములు జాతీయభివృద్ధికి పాటుబడు అన్ని పక్షములవారి కనుకూల మగునట్లు మార్పులనెని ప్రార్థించుచున్నాను. కాంగ్రెసు జనాభాపక్షముగ జరుగుగాక.

హాకిను అన్యాయము గారు ఆంగ్లేయ లేమిచే ప్రయోగము చేయ వీలులేదు. టుట విచారముదెలిపి, అన్ని పక్షముల బలమును సమానము చేయుకై గలదనియు అట్టి ముక్తికై మహాస్వర్ణ కేసులన్ని ప్రయత్నించుట జరుగదముగ జరుగునని దని ల

శ్రీ. మాధవదేవులు

హాకిను అన్యాయము కాదనియు యిట్లు వారసంపెరి: ఆహ్వాన మందించు కల్పించినములు. ప్రతినిధి లంపుటకు వ్యతిరేకముగా. సభ జయప్రదముగ జరుగుగాక.

సి. నల్లేశుగూరు

హా|| నల్లేశు మదల్యారుగారు (బ్రాహ్మణేతరసంయుక్త జాతీయపక్షముతరపునను మదరాసు ప్రవిదసంఘ ఉపాధ్యక్షులుగను తొలినంపిరి. కాంగ్రెసు అభిలభారత సమాఖ్యకావలనని గోరిరి ప్రస్తుత బ్రిటీషుపరిపాలనక్రింద ప్రతి ఎన్నెజాపన్ను తొలగించ గోరవలెను. విదేశీకృత్రు బహిష్కరణము స్వదేశీ కర్మల ప్రోత్సాహమును గోరుచున్నాను. నేకీరామ శస్త్రి శ్రీలి గాడ్లూడు యధు సావధూతి తెలిపిరి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షకోపన్యాసము

మహాబు వారాపత్రికల వ్యాఖ్యలు

లాహోరు, డిశంబరు 27:— మహాత్మాగాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసముయొడ యింగ్లీషు వారాపత్రికలు గారి జేతభాషా వారాపత్రికలుగారి సంతకమును గన్నయటలేదు. ఇచ్చట వారాపత్రికల వ్యాఖ్యలు ఆకాశంగమును వెలిబుచ్చుచున్నవి.

టైబ్యూను పత్రిక

గాంధీ గారి “యంగుయండియా” పత్రికయందు చర్చిత చర్యలనుగ దెల్పబడని విషయము లేదనియు, అధ్యక్షకోపన్యాసమును రావుకాని ఏ కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఉపన్యాసమును మహాత్మాగాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసమువలె పూర్వవరసం దర్శనసారముగను నుండలేదనియు దానంతే జరుపువారలకు గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము ఆమోదమును నిచ్చుచున్నదని యాపత్రిక అభిప్రాయ మిచ్చుచున్నది. ప్రస్తుతమును ప్రాముఖ్యము విహించుచున్న యెల్లవిషయములు వక్కాణింపబడుటయే అధ్యక్షకోపన్యాసముయొక్క పటిమ దెల్పుచున్నది. వక్కాణింపబడిన అంశములను బరిష్కరింపబడుటకు మార్గములను నిరూపింపజేయుటయే అధ్యక్షకోపన్యాస మందుగల లోటు సంయుక్త కాంగ్రెసు విషయమై సూచనలు దెల్పబడలేదు నిరూపించిన టిక్మార్గమును సంయుక్త కాంగ్రెసుగా ప్రయత్నింపవల మనోరథము భగ్యపరచుచున్నది. నిరూపించిన మూచన నూలు విడికి కాంగ్రెసు చందగా నీయవలయునను తీర్మానము కాంగ్రెసు చందగా నూలు నీయవలయునను నిర్బంధముయొడ లిబరలు, యిండి పెండుంటువాదులు విముఖులుగనున్నారని మహాత్మా గాంధీ గారు బాగుగ నెరిగియున్నారు. తమంతటతాము నూలుదీయు వాడును చేక యితరులచే నూలుదీయించి బంధువారుమాత్రమే యిందులకంగీరించెదరు. స్వరాజ్యవిధానమునుగ కొన్నిమూచనలుమాత్రమే దెప్పి విధానమును బూర్తికెల్లకపోవుట గొప్ప లోటు అని పత్రిక అభిప్రాయము. స్వరాజ్యవిధానమందు మూలసాత్రము గాని, ప్రస్తుతపరిస్థితులందు యెన్నుకొనజరిన కాసనభూతును కార్యరహిత వర్తమనకును నుండవలసిం సంబంధముగా సృష్టికరింపబడలేదు.

యస్సీమ్ అవుట్ లుక్కు

అధ్యక్షకోపన్యాసము నొకమాదిరిగ బాగుగనున్న పూర్తిగ నాకాశంగముగ నున్నదని “యస్సీమ్ అవుట్ లుక్కు” అభిప్రాయ మిచ్చుచున్నది. సరళత, విమృశలము, సంగ్రహతచే అధ్యక్షకోపన్యాసము మనోహరముగనున్నది. నూలువడ నటచే భారతదేశము మోక్షమునొందుననియు, నిజపరిస్థితులను ర్థింపకపోవుటయొ, తెల్పుటకందముగనున్న స్వల్పవిషయ టుల వక్కాణింపుచేతను ఆకాశంగము గలుగజేయుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడి మనసువలెదెను, అంటరానితనముసమస్య మెదులు దెప్పినవిషయములు నూలువడకువిషయమున దెల్పిన ముందులకంటె ఆకాశంగమును బుట్టించుచున్నది. ఇటీవల

హిందూ మహాత్ముడియ నాయకులతోలా హోరునందు సంప్రదించిన ను యావివయమున గాంధీగారికిగల అభిప్రాయములు అస్పష్టముగనున్నవి. కాంగ్రెసునాయకుడై హిందూ మహాత్ముడియ నను స్వల్పవిషయము చేయుటకు పట్టుపట్టి వరకులను అధ్యక్షకోపన్యాసమునందు దెల్పక తప్పింపుకొనెను.

సివిల్ అండు మిలిటరీ గెజెటు

సరసమునగాని, బలమునగాని మామూలుగ అధ్యక్షునిచ్చుచుండేది అధ్యక్షకోపన్యాసముల కంటె గాంధీగారి అధ్యక్షకోపన్యాసముగ నెనుకబడినది. కొన్ని మహాత్ములనుండి వాద ప్రతివాదములు సంఘీభావముకొరకు సర్వతత్ములందును జరుగుచున్నవి. సంఘీభావము నొడగూర్చుటకు పౌకర్యములేమియు నిరూపింపబడలేదు స్వరాజ్యవాదుల కంతమాత్రము ఉపకార్యము సంపత్తివాదులకు గాకపోయినను అరకుడగు నీపిచ్చిప్రములు కలవాని సంతోష దెట్టుట తప్పదనియు, వారని మాటలిక కాంగ్రెసునకు కాసనములుగావనియు స్వరాజ్యవాదులు గుర్తించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

బెల్గాం నభలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకవిలేఖరి)

ఖిలాఫతుమహాసభ

బెల్గాం, డిశంబరు 25:— నేడు పెక్కు సభలు జరగుచున్నవి. ఉదయము 8.30 కు ఖిలాఫతు మహాసభ కాంగ్రెసుకాలలో మరల సమావేశమైనది. సంగీతకాలలో సంగీత కచ్చేరీల ప్రారంభోత్సవమును నేడు ఉదయము 9.30 కు క్రిమతి సోజీగారు ప్రారంభించిరి. విషయనిర్ణయ సంఘకాలలో భారత స్వరాజ్యపక్షమువారి స్థాయిసంఘ (జనరలు కాన్సిలు) సభ 9 గంటలకు జరిగినది. నిన్న ప్రారంభమైన ఆయత్తవ మహాసభ వ్యవస్థాపకసమావేశము నేడునూజ జరిగినది. జాతీయవిద్యుత్తు గూడ నేడువయమున 9 గంటలకు జరిగినది. స్వరాజ్యసంఘసభకు ప్రతికాళతనిధులను రాసియులేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రకటనలు చేసెదరని ఏ. రంగసామయ్యంగారు తెలిపిరి.

గానసభలు

రేపటినుండి ప్రతిధినమును ఉదయమున రాత్రిగంటలకును సుప్రసిద్ధ గాయకులనుల పాటకచేరీలు జరుగును. కాంగ్రెసువారు ఏర్పరచిన సంగీతకాలలో యాపాటకచేరీలు జరుగును. విష్ణుదిగంబరు, అబ్దుల్ కరీంఖానుగారు మున్నగువారు కొందరు ప్రత్యేకముగా మరియొక స్థలమున పాటకచేరీలను మారేఖలను నిన్నటినుండి జరుపుచున్నారు.

ఖిలాఫతుసభ నేడువయమున 9.30 కు ప్రారంభమై ప్రారంభమైనది. కాంగ్రెసునాయకులు చాలకొద్దిమంది వచ్చిరి. మాలానామోక తారీ, మాలానా యాహూబుహుస్సేను, మహాత్ముచారీ బేగంగార్లు మున్నగుమహాత్ముడియ నాయకులు వచ్చిరి.

నిన్న డాక్టరు కెవలూగారి అధ్యక్షకోపన్యాసము ప్రాతిగామగియనందున నేడు వారు నిన్నటితరువాతభాగమున వచ్చిరి. “సిక్కులు ఏరితిగా జాతాలకట్టుకాటును ఏర్పాటుచేసి రో ఆలాగే మహాత్ముడియలు వలందీరుల కట్టుకాటు చేయవలెను. గ్రామపంచాయితీల నేర్పరుపవలెను. ఖద్దరువిషయమున దీక్షాపూనవలెను. దసమును సమకూర్చవలెను అని కెవలూగారు నుడిపిరి. జాతీయపాకకాలలు పరపతి సహకార సంఘములు మున్నగువానిని నెలకొల్పవలెననిరి. జీతములనిచ్చి ప్రచారకులను నియమింపవలెనని తెలిపిరి. తంజీవిధానమునుగూర్చి తంజాబులో జరిగినపనిని కెవలూగారు వివరించిరి. మహాత్ముడియలు విస్తారముగా కాంగ్రెసులో చేరవలెను. తంజీరుధానమును దీక్షగా నెరవేర్చవలెను. ముస్లింలగువారు కాసనభూతులై టెల్లేదరు. ఖిలాఫతువారు టెల్లేదగాని తంజీరిలో రెండుపక్షములవారును కలిసి పనిచేయ వీలగును. స్వరాజ్యముకొరకు కాంగ్రెసు దీక్షలునినది. మహాత్ముడియలుగూడ స్వరాజ్యమునే కోరుచున్నారగున మహాత్ముడియలు కాంగ్రెసులో చేరి చాలకత్తగా పనిచేయవలెను. కార్మికప్రభుత్వము అంగ్లదేశమున అంతరించుననుమున వారు వంగరాష్ట్రమున నీర్వంధమును ప్రయోగించి పథిభిషియిరి. ఇతరు కృతజ్ఞతను (కన్న ర్శ్యటిపు) వారి ప్రభుత్వము వచ్చినది. ఇండియా సివిలిజేషన్ గు వారికి చాల సదుపాయములు జరుపబడెను. అంతట మహాత్ముడు కలకత్తాకు వెళ్లి స్వరాజ్యపక్షమున కభిషేక మొనగెను.

మీనిర్బంధమునకు నేను జంతువారము కామని మనము స్పష్టముగా దొరతనమునకు తెలుపవలసియున్నది. మనమిప్పుడు ఉపేక్షింపగూడదు. (అల్లాహోఅక్బరు అను శ్లోకం) హిందూ మహాత్ముడియ మై త్రి ఆత్మ న స ర ము. అందలకు ధీర్జీ లో రండు మతముల వారు ను కలిసి వికమత్యసభకు జరిపి తీర్మానములు చేసిరి. వారిని అమలు జరుపుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను అని కెవలూగారు నుడిపి ఉపన్యాసమును ముగించిరి. దీర్ఘగంభీర జవాబుస్వరములు చెడిగినవి

తీర్మానములు

2. బీఆమ్మగారి మరణమునుగూర్చి మొదటి తీర్మానము ఉపపాదించబడెను. ఆతీర్మానమును ఎల్లవారును తేచినిలచి ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి.

మాలానా అబ్దులు మజదుమరారు, (చెన్నపురి) మాల్వీ మహాత్ముడు హుస్సేను (కర్నాటము) మాల్వీకెమాలుద్దీను జాఫరీ (సంయుక్త) గార్ల మరణములకు సంతాపమును వారి కుటుంబములకు సానుభూతిని తెలుపుచు తీర్మానముగూడ అందరును తేచి నిలచి ఆమోదించిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారి సభ

ఒడంబడిక, ఖద్దరుమరతు ఆమోదింపబడెను

నేడు (25 వ తేదీ) ఉదయమున 9 గంటలకు జరిగిన స్వరాజ్యసంఘసభలో యాదిగన తీర్మానములు చేయబడెను. కాంగ్రెసుసభ్యులు కానివారు స్వరాజ్యపక్షమున సభ్యులుగా నుండగూడదు. కి అతాలుచందా చెల్లించువారు సహాయులుగా నుండవచ్చును సభలకు రావచ్చును. కాని వారు టీటుచేయ గూడదు. అనుతీర్మానము ఆమోదింపబడెనని శ్రీనివాసయ్యంగారు సభలో నుడిపిరి.

విషయ నిర్ణయసభ

25 వ తేదీ సమావేశము

సగలు 11 గంటలకు సభ ప్రారంభమైనది

గుల్జున్నలోజరిగిన ఖల్లరులను నిరసించుచు నవ్వపడినవారి పట్ల సానుభూతిని చూపవలెనను సవరణతీర్మానమును కాజల్లి గారు రుపపాదించిరి. పరుషవాక్యములతోగూడిన సవరణలను లాభములేదు. కాన యీసవరణను మానదగునని మహాత్ముడు తెలిపెను. సవరణలో హిందువులనిగాని మహాత్ముడియలనిగాని పేర్కొనబడలేదు. ఆచటిహిందువులు నన్ను చాలనొక్కి అడిగిరిగాన యీసవరణ అసవరణని కాజల్లిగారు నుడిపిరి. గుల్జున్ కాకర్నాటకాష్ట్రములోనివని వారు తెలిపిరి.

కోహాటు అసాధలు 600 కుటుంబములవారు 8000 మంది యిప్పుడు రావల్పిండిలోనున్నారని సరవారు గురుదత్తుసింగు గారు తెలిపిరి. భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభవారు వారికి సహాయములేయుటనుగూర్చి పనిచేసెదరని మహాత్ముడు నుడిపెను.

(8) కోహాటు

ఉపపాదకులు - రాజగోపాలాచారిగారు

మాలానాజాఫరీఖానుగారు మాటలాడిరి. హిందువుల నుడవలగట్టుటకు మహాత్ముడియలు కారణముకా రని నుడిపిరి. హిందువులువచ్చిన సంతసించెదమని కోహాటుమహాత్ముడియ (పతి నిధులు కమీషనరు కెరిగిందిరిని పత్రికలలోనున్నది అని ఖాను గారు నుడిపిరి. కాయబారములు చెడినవి. హిందువులను మరల అరెస్టుచేసెరని తెలిసినదని మహాత్ముడు తెలిపెను.

నిర్బంధప్రవాసమునకు జరులు సంతాపకరముగ ప్రవాసమును సవరణను జాఫరీఖానుగారు రుపపాదించిరి. హాహానీ గారు నుడిపించిరి. ఆతీర్మానమును ఆమోదింపగూడదని డాక్టరు ముంజీగారు నుడిపిరి. ఆతీర్మానమును రేపటికి నిలిపెదమని మహాత్ముడు నుడిపెను. కోహాటునుండి సర్దారు గురుదత్తుసింగు గారు వచ్చిరి. వారితో మాటలాడవలెనని మహాత్ముగారు నూచించిరినిగూడ మహాత్ముడు నుడిపెను.

దొరతనమువారి రిపోర్టును ఖండించుచు ముంజీఖానొక సవరణనురపాదించిరి. కాని ఫలముకొనిరి.

సంఘాసములలోని చర్యలను కాంగ్రెసువారు ఖండింప గూడదుగాన గుల్జున్ వ్యవహారములను గూర్చి కాంగ్రెసువారు తీర్మానమును చేయగూడదని జాఫరీఖాను గారు నుడిపిరి. కోహాటుతీర్మానమునుగూర్చి ముంజీగా రుపపాదించిన సవరణ ఆమోదింపబడెను. తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడెను.

(10) ప్రాతినిధ్యము

ఇపుడు 50 వేలకొక ప్రతినిధులకు. ఇకముందు లక్ష మందికొక ప్రతినిధియందువలెనను తీర్మానమును రాజగోపాలాచారిగారు నడిపిరి. గోవిందస్వామి 2500 మంది ప్రతినిధులు యందువలెనను సవరణ నుపపాదించిరి. సవరణపై ఓట్లుపుచ్చుకొనిరి. 55 మంది ప్రతినిధులు సవరణ పీఠిపోయినది.

ప్రతినిధులసంఖ్య 6000 నుండి 8000 కగ్రించవలెనను తీర్మానముపై ఓట్లు పుచ్చుకొనిరి. తీర్మానము పీఠిపోయినది. 69 మంది అనుకూలురు 84 గురు ప్రతినిధులు.

(11) ఎన్నికలు

ఎన్నికలు ఫిబ్రవరిలో జరుగవలెనను తీర్మానము వదులుకొనినది.

(12) కాంగ్రెసునిర్దేశములు

ఈతీర్మానమును జనపరలాలుగారు చదివిరి. శివప్రసాదను ప్రధాన రుపపాదించిరి. డాక్టరు ముంజీగారిక సవరణ నుపపాదించిరి. (సన్మానసంఘమువారి సహాయముతో ఖా-కా-కాన్యదత్తి రిపోర్టును ప్రకటింపవలెను) సవరణ ఆమోదించబడెను. రిపోర్టును డిలీగేటులకు ఉచితముగా అందచేయటకు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘములకు పంపవలెను అను సవరణను గ్రామీణుల రిపోర్టు రుపపాదించిరి. సవరణ ఆమోదించబడెను. తీర్మానమును గూడ ఆమోదించబడెను.

జాతీయ విద్యాలయముల తీర్మానము

రాజగోపాలాచారిగారు చదివిరి

పండిత మదనమోహన మాలవ్య, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, గోవిందరాజుల కృష్ణరావు గార్లు నిన్న వచ్చిరి. ఈ తీర్మానమునకు 9 సవరణ లుపపాదించిరి. జాతీయ పాఠశాలలు ఎవరిచేసి రాజకీయ పాఠశాలల నేర్పరుప వలెనని ముంజీగారు సవరణ నుపపాదించిరి. లేదా బాధ్యతను భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారు వహించవలెనని గూడ ముంజీగారు రుపపాదించిరి.

(1) ఎక్కువ చురుకుగా పనిచేయవలెను. కాంగ్రెసుతో సంబంధము కలిగియుండవలెను. అను సవరణను ఒక రుపపాదించి ప్రసంగించిరి. కాంగ్రెసు సంఘములను మహాత్ముడునుగూడ జాతీయ విద్యాలయములను గూర్చి శ్రద్ధగా పనిచేయుటలేదు. నేనును పాఠశాలల పరిశీలనమును కాంగ్రెసు వారు పరిశీలించ గూడదు. అని ఆంక నుడిచెను. అసరిగల లలో మొదటిదానిని హరిసర్వోత్తమరావుగా రక్షణించిరి. మొదటిసవరణ ఆమోదించబడెను.

రెండవ భాగమునకు 46 గురు ప్రతినిధులు. 80 మంది అనుకూలురు. సవరణ పీఠిపోయినది.

(2) జగతి నారాయణులుగారు దీని నుపపాదించిరి. దాని ఉపపాదకులు ఆమోదించిరి. ఇది అస్పృశ్యతను సరించి

(3) దేశభావల ద్వారా విద్య నేర్పవలెనను సవరణను శివప్రసాదను ప్రధాన రుపపాదించిరి. ఉపపాదకు లంగీకరించిరి.

(4) ఆర్. డి. పటేలుగా రుపపాదించిరి. జాతీయ విద్యాలయలో కేరీర సరిశ్రమగూడ కావలెనని కోరిరి. ఓట్లు పుచ్చుకొనగా సవరణ ఆమోదించబడెను.

(5) ఖద్దరు నిర్బంధముగా నుండగూడదను సవరణ పీఠిపోయినది.

(6) ముంజీగారి సవరణ వదులుకొనబడెను.

(7) బాధ్యత భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు వహించవలెనను సవరణనుగూడ ముంజీగారు రుపపాదించిరి. ఓట్లుపుచ్చుకొనగా సవరణ పీఠిపోయినది.

(8) జాతీయపాఠశాలలలో జాతీయత నెలకొనవలెనను సవరణ వదులుకొనబడెను

పిమ్మట తీర్మానములపై అనగా ఆమోదించబడిన సవరణలతోగూడిన తీర్మానముపై ఓట్లుపుచ్చుకొనబడెను. తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

దేశారాధనకు జీతగాంధ్రను నియమించుట తీర్మానమును జనపరలాలుగారు చదివిరి

జీతముపుచ్చుకొని దేశారాధనచేయుటలో ఆగారము లేదుగాన ప్రేలును పురుషులను జీతము పుచ్చుకొని దేశారాధన చేయగోరెదను" అనుతీర్మానము ఆమోదించబడెను.

ఈజిప్టుతీర్మానము

జనపరలాలుగారు చదివిరి

ఆతీర్మానమును మహాత్ముడు వదులుకొనెను.

కాంగ్రెసుప్రతినిధుల వ్యయములు

ఒక్కొక్క ప్రతినిధికుము 10 రూపాయ లుండిగూడదు 1 రూపాయయే యుండవలెను. ఇచ్చు బసకు 4 రూపా

యము ఛార్జి చేసిరి. భోజనమునకు కోజుకు 2 రూపాయలుఖర్చు అగునప్పటి రైలు ఛార్జీలకు 100 రూపాయలుగూడ కొందరు వ్యయముచేసిరి. ఈ వ్యయమును తగ్గించవలెను. రిపోర్టులను ప్రతినిధులు కొనవలెను నేను నారిపోర్టునుగూడ ప్రతినిధులకు విక్రయించగోరెదనుగాని సన్మానసంఘమువారు సమ్మతించలేదు. రూపాయి ప్రతినిధికుము సన్మానసంఘమువారి కేవలము గాని భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు వెళ్లదు. ప్రతినిధి రుసుము ఒకరూపాయి రిపోర్టులు కొనవలెను. అనుకూలురు 89; ప్రతినిధులు 89; తటస్థులు 3; తీర్మానము ఆమోదించబడెను. విజయరూపమున మార్చేయియును లేదు. ఆహ్వానములు

సంయుక్త, (ద్రవిడ, సింధు, ఆసాం, గుజరాతు, మంగ ఆసామి ఢిల్లీ మధ్యరాష్ట్రములు హిందీ) రాష్ట్రములవారు, ఆహ్వానించిరి. ఖద్దరు పనియు విదేశీవస్త్ర బహిష్కారమును మొచ్చుగా ఎచట ఏటెలుకెలాఖరులోగా జరుగునో అచట సభ జరుగదను నని మహాత్ముడు నూచించెను.

ఆహ్వానములు పంపిన రాష్ట్రములలో ఖద్దరు, విదేశ బహిష్కారములలో ఏరాష్ట్ర ముగగగ్యమగునో ఆరాష్ట్రమున మహాసభ జరుగదగును. పరిశ్రమలను భారతకాంగ్రెసుసంఘము వారు నిర్ణయింపవలెను అను తీర్మానమును జనపరలాలుగారు చదివిరి. ఏరాష్ట్రము నెగ్గినదో అధ్యక్షుడు నిర్ణయింపవలె నను సవరణను దానుగా రుపపాదించిరి. అంతటితో నేటికి చర నిలుపబడెను.

మాలానా హజరతు మోహనీ గారి తీర్మానములు ఇండియన్ కాంగ్రెసు

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యముగాని శాసనబద్ధ ఆందోళనముగాని ఉండవలెను దౌర్జన్యవిరోధమును అసహాయాద్యమును మహాత్ముడు విరమించునందున శాసనబద్ధమున ఆందోళనమే మిగులు చున్నది. అని మాలానా మోహనీగారు నుడిచి తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

ఒడంబడికను ఆమోదించుటవలన మీరు కాంగ్రెసు శ్రీదుకు ఆమోదించితిరిగాన మాలానాగారి తీర్మానము చెల్లదగును. ఐనను నేను అనుమతించితిని.

1. శాసనబద్ధ విధానమున బ్రటిషు సామ్రాజ్యంతర్గత మున స్వపరిపాలనము బడయుట కాంగ్రెసు ఆశయము. అను తీర్మానమును మాలానాగారు రుపపాదించిరి. మరియొకరు అనువదించిరి.

సమచితసాధనములవలన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయవలెనను సవరణను ఛట్టేగా రుపపాదించిరి. అది సవరణ కాదు తీర్మానమని మహాత్ముడు నుడిచెను. మోహనీగారి తీర్మానము పీఠిపోయినది.

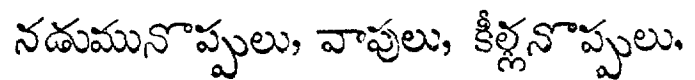
మహాత్ముని గంభీరోపన్యాసము

రేపు మహాసభ 3 గంటలకు జరుగును. మొదటప్రార్థన జరుగును నన్మానసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము 15 నిమిషములలో ముగియును. ఉపన్యాసమును చదువును. ఆపుస్తకములు మీకు నేను సాయంకాలమున ఇయ్యబడును నేను 30 నిమిషములలో ముగించెదను. పిమ్మట ఒకంబడిక తీర్మానమును గూర్చి చర్చ జరుగును. మాలానా మోహనీగారిదిండిరి. విదేశీవస్త్రబహిష్కరణము మన ఆశయము. అందువలన పేదలకు మహాపాపము జరుగును. అందులకే యీతీర్మాన ముద్దేశించబడినది మీరందరు తోడ్పడవలెను. మనః పూర్వకముగా ఆమోదించవలెను లేనిచో నావలన కాదు. జాతీయపాఠశాలలనుగూర్చి ఒకేసభ్యుడు ఉపపాదించిన సవరణ నాకునిచారమును కలిగించినది. అతడు ఒకంబడికనుగూర్చి చేసినవ్యాఖ్యానము చాల సంతోషకరము కాంగ్రెసుసభ్యులకు వచ్చినపుడు మూత్రమే ఖద్దరుధరించుటకు మీరందరును నిశ్చయించినచో దేశమున కెట్టిలాభమను కలుగదు. ఎప్పుడైన విధిలేక ఖద్దరు కాని బట్టలను మీరుధరించుట కనుమతయ్యబడును - ని సాలు కొక్కసారి ఖద్దరు ధరించుటగుడు. అటులే నూలు వడుకవలెను. ఎవరైన కొందరంగీకరింపనివారు నడుకక పోవచ్చునుగాని మీరందరును నూలు కొని వంపగూడదు. మీరందరును నూలు వడుకవలెను. గ్రామములకేగి ప్రజలకు ప్రాత్యహపరుపవలెను. మీరు మనః పూర్వకముగా బనిచేయవలెను.

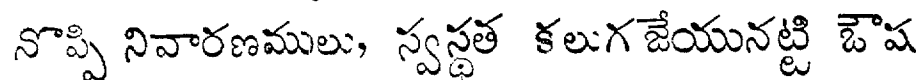
లేదా రేపు మీరు యీతీర్మానమును తీరస్కరింపవలెను. 27వ తేదీతో మహాసభను ముగించి 28వ తేదీన భారత కాంగ్రెసుసభను జరుపవలెనని నేను కోరెదను. శాసనసభలనుగూర్చి మీరు బహిష్కరణపక్షమువారికి బోధింపవలెనని కెల్కరుగారు మొచ్చరించిరి. నావిజ్ఞప్తి స్వరాజ్యపక్షమువారికే గాదు బహిష్కరణ పక్షమువారికి గూడ నైయున్నది. నాశక్తివందన లేకుండ నేను స్వరాజ్యపక్షమునకు నహాయము చేసెదను. నేను శాసనసభల పనినిగూర్చి వారితో ఏకీభవించ జాలకపోయినను వాంఛి కెట్టి అభ్యంతరమును కలుగకుండ పనిచేసెదను. కాంగ్రెసులో వారిహక్కును సీరజరుట కాంగ్రెసుపేరు వారి కొనంగుటయే ఆసహాయము ఇది వారికి నేను చేయు ఉపకారముగాదు. ఇది వారి అర్హత. పూర్తిగా నేను అంగీకరించినచో నేను గూడ శాసనసభలకు వెళ్లియుందును గాని నాకట్ట నమ్మకము లేదుగాని నేను శాసనసభలనుగూర్చినభాలో నుపన్యసింపజాలను. నాకుపూర్తిగా నమ్మకము కలిగినచో అపుడు అటులచేసెదను. దొరతనము వారు మీకు యిబ్బందిని కలిగించినచో మీతో పాటు నిలిచి మీతోపాటు కష్టపడెదను. మీకు రాట్టముపై పూర్తిగా నమ్మకములేనిచో మీరు దానిని తీరస్కరింపవలెను. మీరు దానియందు కొంతనమ్మకము కలదని మీరు తెలిపితిరి. నాకు శాసనసభలయందు కొంచెమైన నమ్మకము లేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశద్రోహులుగారు. అరాజకులైన దేశద్రోహులని నేననను. రాట్టముతప్పిన శాసనసభలు లేనిచో ఖడ్గము యీ మూడిటికంటె ను వేరు సాధనము లేదు. రాట్టముతో తృప్తిమొందనివారు ఇతరసాధనముల నవలంబించుటకు నాకెంతమాత్రమును ఆక్షేపణలేదు. గాంధీని విడిపించుటకే యిట్టియల్ప కార్యమునకే స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలకు వెళ్లలేదు. దేశసేవచేయుటకే వారు వెళ్లిరి. వారు మహాధీరులు మహామేధావులు మహాత్యాగులు. మాలవ్యాగాని 23 ఏండ్లనుండి నే నెరుగుదును. నర్ దిన్నావాచారిగాని చిర కాలమునుండి నేనెరుగుదును. ఆయన మహానీయుడు. ఆయన అఖండత్యాగమును దేశసేవను చేసెను. మోతీలాలు నైహూ, దానుగూర్ త్యాగ మగణ్యము. ఇట్టిత్యాగ భను గు నేను నిరంతరమును తలయొగ్గెదను. కెల్కరుగారు మహానీయుడగు తిలకుభగవానుని ప్రతినిధి నావిజ్ఞప్తిని ఆంకింపుడు. నిష్కపటముగా పనిచేయుడు. వేదములును భగవద్గీతయును ఖురానును దీనినేబోధించుచున్నవి. ఇతరులనుగూర్చి దురభిప్రాయములకు కలుగజేసికొనుడు. బహిష్కరణపక్షమువారు రాట్టముకొరకు సర్వసమర్పణముచేసిన స్వరాజ్యపక్షమువారు తక్షణము రాట్టమునకు పూజచేసెదరు. నాకు రాట్టము నందు సంపూర్ణవిశ్వాసముకలదు. ఇతరులకు లేకున్న లేకపోవచ్చును. సాలగ్రామము మహామృదీయులకు రాయి. మనకు భగవద్దూషముగోవు మహామృదీయులకు జంతువు. మనకు గోమాత. భగవంతుడొక్కడే యైనను మారు సాలగ్రామూదులు పూజ్యములు అటులనే రాట్టమునందు యితరులకు నమ్మకము లేకపోయినను బహిష్కరణపక్షమువారికి సంపూర్ణ విశ్వాసము ఉపలెను వారు ఎవ్వరిని నిందింపగూడదు.

రేపురాత్రి 8 గంటలకు విషయనిర్ణయసంఘసభ జరుగును. నేడుసాయంకాలము 4 గంటలకు యిచ్చు కాంగ్రెసుగ్రాహ్య దేశద్రోహ జరుగును. అని మహాత్ముడు నుడిచెను. మధ్యాహ్న 3-30 కు విషయనిర్ణయసభ విరమింపబడెను. మరల రేపు 26వ తేదీరాత్రి 8 గంటలకు జరుగును.

దేశోద్ధాక నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు నేడుసాయంకాలమున కిచ్చు చేరిరి.

సకల నొప్పులకును, బాధలకును

ధములు, పరిహారములు, ఆ మోక్షమైన బోధధములన్నిటికిని

రాజోవు ప్రపంచ కాంగ్రెస్సుకు

ఎన్నుకొనబడిన ఆద్యక్షుడు

ఎనిమిదవ సంచికయందు శ్రీకృష్ణగారి విరూపాక్షవీరా
 దీక్ష్యులగు శ్రీమత్కల్వ్యాజానంద భారతీహంతాచార్య
 ములుగారిచే వచనముగ రచియింపబడిన వైదికధర్మచరిత్రము
 యొక్కకడపటిభాగము గలదు. ఇది వైదికధర్మములను జక్క
 గాఁ దెలుపుచున్నది. పాండవగీతలు (సంస్కృతిశాస్త్రములు)
 ప్రతిపదాంధ్రాధ్యతాత్పర్యములతోడను, మంత్రవాది కన్మాది
 రంగకవికృతము లగు సరసాంధ్రపద్యములతోడను, వాంఠభా
 గము రెండుసంచికలయందును గలదు. ఈ గీతలు శ్రీకృష్ణుని
 దివ్యప్రభావమును చాటుచున్నవి. తియప్పవై
 అను 80 అలవపాటల కాండ్రికరణము 'ప్రప్రపదు' లనుపేర
 నీ రెండు సంచికలయందును గలదు. వీనియందుఁ
 దొలి పదిపాటలు ముద్దుపశనియను బోగముచాన (రాధి
 కాసాంత్యవక్త్రీ) రచించినవి. చిక్కిన యిరువది పాటలను
 శ్రీవేటూరి ప్రభాకరాశ్రమిగారు రచించినవి. ఇరువురికవనము
 సరసపదలలితమై యింప్రెక్షనడకతో నొప్పారుచు నమృతరస
 ప్రవాహములై బాణములకు హాయి గొలుపుచున్నది. ఇది
 ధనుర్మాసమునఁ బ్రాతఃకాలమునఁ బాడుకొనవలసినవి. వీనిని
 బాడుకొనువారే చదియెఱిగి గూనందింపవలెను. వీనిని బ్రత్యేక
 గ్రంథరూపమున వెలువరించినట్లు శ్రీ ప్రభాకరాశ్రమిగారు
 తీసెంబరు తే 20 ది సారస్వతానుబంధమున 'తియప్పవై' అను
 వ్యాసమున దెలిపియున్నారు. ఇట్టిగ్రంథము
 లిట్టి ముద్దులు మూలగట్టురచనతో వెలువడు
 బాంధ్రుల భాగ్యవిశేషమే యగును. మఱియు దొమ్మిదిగ్రం
 థికయందు అన్నపూర్ణ యను నవలయందుగి ఏకదేశము గలదు.
 ఇట్లు పెక్కువిధముల భాషాసేవ కావించుచున్న యాపత్రిక
 యొకను నాంధ్రమహాశయిల పరమాదరణమునకు బాత్ర
 మయి క్రమాభివృద్ధిని జెందునుగాక యని యాశించెదము.

అఖిల భారత సంఘసంస్కరణ

శంకర నాయకుల గారి అధ్యక్షోపన్యాసము

శ్రీ న్యాయాధ్యక్షులు గావలెనని కోరుట

నిన్నుజాతుద్ధరణ ప్రాముఖ్యము

అధ్యక్షోపన్యాసము

సర్ శంకర నాయకుల గారు ప్రభుత్వమున పూర్వము నుండినే జరిగిన క్రింది కేసులను సర్ అనుతోపు ముఖ్యమంత్రి సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు రాజకీయ పరిణామాలను విచారమున దెలిపి, వారు చేయవలసినవి యిప్పటికంటే ముఖ్యమంత్రి చాల కష్టమయినదిగలదని ఆయన జెప్పెను. వారిపై పాలించు విదేశీ ప్రభుత్వము మరచివయములందు తిరుగుముగ నుండునట్లు ప్రతినడేసెను. భారతీయులకా రాజకీయాధికారములేము అందువలన వారి మతగ్రంథములు సంస్కరణములకేమాత్రము అడ్డుగ నుండలేదని అందరకు దెలియనట్లు ప్రచారము జేయవలసియున్నది. ఇప్పుడు కాననభిలక్ష్యారా రాజకీయముగ కొంత అధికారము కల్గినది. ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ ప్రతిఘటించినదప్ప న్యాయకాసనములను మార్పు జేయుటయు, మాట్లాడుటకుండు కాంతముగానుండి అహింసాబద్ధత మొనర్చుటయుండు దామునకు నమ్మకములేదు. శ్రీయును నిన్నుజాతులకును స్వాతంత్ర్యమిచ్చువరకును, కాననభిలక్ష్యారా రాజకీయముగ పోట్లాడువలెనని ఆయనకోరెను పూర్వకాలమున శ్రీయుని యెట్లుండెనో యీమధ్య పురాతనవస్తుకాస్త్రపరిశోధకులు వెల్లడించినది. ఆకాలమున శ్రీయు పురుషులతో కలిసి యుండుట కెట్టియాటకములు లేకుండ సాంఘికముగను రాజకీయముగను పురుషులతో బాటు సమానమాట్లు కలిగియుండిరి. ఇక్కలను మగవారే చేయగలరను పనులను శ్రీయు గూడ చేయించుచు వారసత్వముగూడ శ్రీయు సంతతి వారానే వచ్చుచున్నట్లుండెను. ఈసమానత్వమును మతగ్రంథములు బలపరచెను. ప్రతిఘటించెనుగూడను ఇప్పటివివాదాచారములను, శ్రీయు సహచర్యములయందు యుద్ధకాలమునందు శ్రీయు శత్రువుల పాలయినపుడు చేసికొనిన నిర్బంధ వివాదాచారములను నిల్పి పరిణమించినవి. హిందువులలోను మహమ్మదీయులందును శ్రీయు పరాధీనలయ్యుండెను శ్రీయు ఒక పెద్ద రాక్షసులగును, యింటికి ఒక పెద్దమ్మవారినియు, తిలయించుచు క్రైస్తవులందుగూడ గలరు. ఐకాపియను. మాత్రము యీ వెర్రి యనుమానములను జరుగునీరి. “ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారి నవి మహాసంగ్రామముతో సర్వమును మారిపోయినవి. ప్రపంచమందంతటను ఆంగ్ల ప్రాక్రియించుచున్న నిన్నుజాతులు బైబులు కురాను కాస్త్రాచారములకు విరుద్ధముగ తమయజమానులతో బాటు సమానత్వమును కోరుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో శ్రీయు 1918 లో నియోజకాధికారమియ్యబడెను. ఇప్పుడువారు పార్లమెంటులో సభ్యులుగను మంత్రులుగ నున్నారు. ఆమెంకాలో నొక శ్రీయుగవర్షుగా నున్నది. మహమ్మదీయదేశమును ఆంగ్లాలో సహితము విద్యాకాళాంగముల శ్రీయుయొక్కది. ముస్తాఫాకముని కిలాఫతును రద్దుజేయుటయేగాక పాతకాలముందు మతగ్రంథములను కురాను సిద్ధాంతములను తేలడవలెనను. ఈకష్టము జగలు పాప సత్తివే నాయకత్వమున శ్రీయు పురుషులకున్న బెక్కువగ స్వపరిపాలనము గోరుచున్నారు. వారు రసాలమీద బ్రిటిషు సిపాయిలు నడువకుండజేయుటకు కోర్కెపై పడుచుండిరి. చైనాలో శ్రీయు సమానత్వముకాలెనని ప్రభుత్వమునకు విజ్ఞప్తి జేసికొనిరి. త్వరలో వచ్చుతీరును.” అంతట సర్ శంకర నాయకుల శ్రీయులకు అధికారినిగూర్చి చెప్పిరి.

ఈ విషయమున భారత శ్రీయు బ్రిటిషువారికంటె ఉన్నట్టిలానే యున్నారు. ఈ దేశమున శ్రీయు బంధువులపై అధారపడి యుండవలెననియు, లేదా రాజాపై ఆధారపడి యుండవలెననియు, కాస్త్రములు విధించినవి. శ్రీయు న్యాయస్థానములకు పోయి లాభములేదు. న్యాయస్థానము లెట్టివో వారికి తెలియను. 18 కుషాయలు రాబట్టుకొనుటకు న్యాయమునకు పోలేదు 100 కర్కును. శ్రీయు పోషించు పని ప్రభుత్వమువారిపై యుండవలయునని ఆయన కోరెను. బాల్య వివాహములును నిర్బంధ వివాహములును, నిర్బంధ వైధవ్యములును స్వయంవర స్వాతంత్ర్య మియ్యకుండుటయు, పోవలెను. గర్భాభావయోనిర్ణయమును వారివారి యిష్టములకు విడిచిపెట్టవలెనని కోరెను. దేసుగాని భారతకాసనసభలో ఒక ఆంగ్ల సభ్యుడు బాల్యవివాహములను తల్లులు ఎందరో చనిపోవుచున్నారని అనిచెలిపెను. బహుభార్యత్వము పనికిరాదు. శ్రీయు ఆస్తి యందుగొని భర్తను వెలివేయు అధికారముండినయెడలనే పురు

షుడు రెండవవివాహము జేసికొనుటకు అధికార ముండవలెను శ్రీయును రెండవవివాహము జేయుటకు అనుమతము. ఇట్టియభిప్రాయము కాలంకముగ నుండు మతధర్మము లన్నింటిని ప్రోత్సహించవలెను. శ్రీయు తమకండగ నుండు గారిని యెన్నుకొనుటకు వీలగునట్లు అధికార మియ్యవలెను.

ఇకను నిన్నుజాతుల స్థితినిగూర్చి చెప్పవలసియున్నది. హిందూపతనమునకు జాతిభేదమే కారణము. స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కదియే యాటకము. “నేను బ్రాహ్మణ్యతరుడను. మేము బ్రాహ్మణ్యతరులము సాంఘిక రాజకీయాభివృద్ధిగల మతనిర్వంధములను లెక్కజేయక, అట్లు చేసి ప్రాముఖ్యము బడయగోరువారి కేమాత్రమును అధికారముండరాదని తలచితిమి. నిన్నుజాతులకు ఎన్నిక హక్కులుండవలెను. సాంఘికాభివృద్ధికి నాగరికతకు పాటుబడునట్లు వారికి ప్రాప్తాహ ముండవలయును. ఇది అగ్రజాతులకు కొంచెము యిచ్చుంది కలిగింపవచ్చును. ఇంతవరకు వచ్చిన ఏ స్వపరిపాలన ప్రణాళికలోను నే నీవిషయమును చూచియుండలేదు. బాధ్యతగల నాయకులు కొందరు చేసిన సూచనలు నిన్నుజాతుల లాభములకు ప్రతికూలముగా నుండువారి యధికారమునే ఎక్కువ చేయుటకు తోడ్పడుచున్నట్లు తలపబడుచున్నది. పరుల లాభమునకై బ్రాహ్మణ్యమునుండియు నిన్నుజాతులవారు కష్టపడి పనిచేసి దారిద్ర్యముతో నెన్నిచూయవలసి ననుభవించిరి.

అ. బా. గ్రంథాలయ మహాసభ
తీర్మానములు

తెల్లూ, డిశంబరు 27:—అ. బా. గ్రంథాలయమహాసభ యందు దేశమంతటను గ్రంథాలయములు స్థాపించవలెనని తీర్మాన ముజాదినపడెను. భారత గ్రంథాలయ సంఘమునందు చేరి, జిల్లాలయందును, నగరములందును గ్రంథాలయసంఘముల స్థాపింపవలెననియు తీర్మానింపబడెను. శ్రీయు ప్రత్యేక గ్రంథాలయము లుండవలెనని తేలిక తీర్మానము గావించబడెను. 150 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ఎస్. వి. నరసింహ కాస్త్రీగారు కాకినాడలో నాటనుండి యప్పటివరకు జరిగిన కార్యనివేదికమును జదివెరి. (అ. ప్రె. స్పెషలు.)

విదేశ వార్తలు
క్రిస్టసు విషాదము

పాతకాలభవన మంటుకొనుట 37 గురు చనిపోవుట
ఒకానొకా, డిశంబరు 26:—క్రిస్టసు ఉత్సవసందర్భమున పాతకాలభవనమొకటి ఆంటుకొనెను. మంటుచే 37 గురు చనిపోయిరి. ఇతరులుగూడ చాలమంది చనిపోయినదే చెప్పవచ్చును. చనిపోయినవారిలో చాలమందిజిల్లు క్రీస్టసుచెట్టును కొవ్వొత్తితో వెలిగించుచే అదితలక్రిందులై ఆలంకారములన్నియు ఆంటుకొనెను. భయకంపితులై ప్రజలందరూ కొలిమిలో తరుల్కొనిరి. కిటికీలకుండి పారిపోవుటకు వీలు లేకుండెను. ఇక పోవుటకు మార్గముకూడలే యున్నది. ఈవాదనమూడ జాలని నేపాకులు, తిరిదండ్రులను చాల ఖోభపెట్టిరి. కాని నిరర్థకమాయెను. పాప మాబాలురు మెట్టోయని అందుచున్నను దియవారు లేకపోయిరి.

కొలోను ప్రదేశము

ప్రెంచియభిప్రాయము-జగ్జనులకోపము
తెల్లూ, డిశంబరు 25:—జనవరి 10 తేదీని కొలోనును భారతీయుని విని జగ్జనీ అంతయు ఆశ్చర్యపడుచున్నది. కోపముతో నిండియున్నయది ఇంతవరకు ప్రెంచిపరిశీలనములు 1800 పర్యాయములు జరిగినవి అధికారు లనుచున్నారు. కాని నిర్ణయించిన లెక్కకు దాటి ఆయుధములున్నట్లుగాని ఏమియు కనపించలేదు.

జర్మన్ మంత్రవర్గము

కొయలివనుకు అభ్యంతరములు
తెల్లూ, డిశంబరు 25 ప్రస్తుతము చూడుపక్షములతో గూడవలెను మంత్రవర్గములో జేడ్డులకు విశేషాంగములై నిరాకరించుచున్నాడని దాక్టరు ప్రీన్స్టాగారి ప్రతిక, జేడ్డులకు తెలుపుచున్నది.

చీనా నైన్యాధిపతి

లండన్, డిశం 25:—మేజరు జనరలు చార్లస్ లార్డుగారు చీనా నైన్యాధిపతిగ నియమించబడిరి.

రషియాలో సందిగావస్
ఏర్పడనుండుట

రషియాలో తగవులు
లండన్, డిశం 24:—ట్రాట్స్కీ-అనుచరులు బ్రయంపలేలు పాలకవర్గమువారి ఆనుచరులును బహింగముగపోరాడెన్నసంగతిని ట్రెన్సుప్రెకావిలేఖరి మాస్కోనుండి వీరపరుచుటలేదు. కానిసోవియటు నాయకులతో తగవులనుజూడ, త్వరలోనే అట్టి పోరాటము జరుగకమానదని తెలుపుచున్నాడు. దానిని జూడ రషియాలో ఓరిగీతులు చాలమందిగావస్థలో నున్నవని తెలియుచున్నది.

కమ్యూనిష్టులు భయపడుచున్నారు. రైతులు వీరసాము పరిపాలనములో పాల్గొనువలెనను ప్రజోధమును జూపుటచే మార్పులకు గలుగజేయవలెనని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు పరిశీలులన్నిటిని విచారించి తెలుపుట కొకసంఘము నేర్పబడు జేసిరి. దీనివలన ప్రభుత్వమునకు మరింత బలమైనది.

ఈ ఉత్తమప్రసవ ప్రభుత్వమువారు చేయుటకు కారణము భయము గావనుచున్నది. కమ్యూనిజం యభివృద్ధిలో ఇది క్రొత్తరూపమును దాల్చుచున్నదని నచ్చునండ సోవియటు ప్రతికలు చాటుచున్నది.

సోవియటులకు విదేశీయతెవరును ఋణమునిచ్చుటలేదు. దొరకవని సోవియటు ప్రభుత్వమువారు రొప్పకొనుచున్నారు. రషియా ప్రభుత్వమువారు విదేశీయులగు ఋణమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారాయు కాని కొద్ది సంవత్సరములవరకు ఋణము దొరకునట్లు లేదనియు రైతావుగారు మాస్కో యుపన్యాసమున చెలియజేసిరి. కాన కావలసిన ఋణమును తామే తమలోతాము ఉన్నదానిలోనే ఏర్పాటు జేసికొనవలెనని. రైతులనుగూడ వారు మిగిలినత్యగమును ఋణముక్రింద ఇచ్చునట్లు జేయవలెననిరి.

చెకర్సు సంభాషణలు-
మంచి సంగతులు

మగ్గి నాల్గుగారు హెరియటుగారితో ఇట్లు చెప్పినట్లు ప్రెంచి ప్రతిక ‘లిక్లెయి’ ప్రాయుచున్నది:—ప్రాంసుకుఆఫ్ య మెంసరు జేసికొనబడంబడిన దొనినియనులు ఒప్పుకొనుట వడదు. వారిని ఒప్పించుటకు చాలవ్యయమును. బ్రిటిషు సైనికసౌకా-శీనపులులు పరస్పర అభయముల విషయమై ప్రతికూలురగ నున్నారు.

హెరియటుగారి ప్రత్యుత్తరము

కోలెటుగారు చెప్పసంగతులు జూడ జగ్జనీ క్రొత్త రకపు నైన్యమును తియ్యచేయుచున్నది. వెర్నెయిల్లు ఒడంబడిక ప్రకారము జగ్జనీ 10,000 నైన్యముతో నెపోలియను విషయములో ప్రక్షియాచేసినట్లుచేయగల్గునని నోలెటుగారినిరి. ప్రాంసునైన్యమున కెదురుగ బాటునుడినపెట్టిరి. జగ్జనీ నిరపాయముగనుండునట్లు, జగ్జనీలన ఉపద్రవములేకుండ హెరియటుగారు చేయలేని హెరియటుగాను తమ ధర్మమును నిర్వహించనివారగుదురు. ధర్మమును త్యజించినవారగుదురు. ప్రాంసుకు భయములేకుండజేయు యేర్పాటులను పరులకొనుటకంటె ఎక్కువవిధములయినవలయునను. ఇంకొకయుద్ధము వచ్చేదేని ప్రాంసు రూపనామములేకుండ తుడిచిపెట్టుట పోవున. అని హెరియటుగారినిరి. రాంకేముగ్గి నాల్గుగారు పాను భూతితో ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. కాని ఆయనయభిప్రాయమునుమాత్రము నడపలేదు.

ఈ సంభాషణము నిజమైనదనే క్యాయి ఓడనేప్రతిక నడుపుచున్నయది.

ఈ సంభాషణ లీక్చరయియు ఎట్లు లభించెనో ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు విచారించ వలదుగానిరి.

“స్వసంఘోద్ధరణమునందు దోషములేదు”

“మాయుద్యమము నొకరిపై ద్వేషముతో ప్రారంభింప లేదు”

“భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము, వెంటనే కావలెను”

“అందరును సమానముగా నుండవలెను”

“ద్వంద్వ ప్రభుత్వము విఫలమైనది”

స్వరాజ్యవాదులపై అపనమ్మకము

రామస్వామి మొదలియారుగారి అభ్యుదయసన్ధ్య

ప్రథమభారత బ్రాహ్మణేతర సమావేశము-బెల్గాం

ప్రథమ ఆఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర సమావేశముయొక్క ఆగస్థ్యములగుట, రామస్వామి మొదలియారుగారి ఉపన్యాస సారాంశము.

“అభ్యుదయ!”

అనర్హుడైనను ప్రేమచే నన్ను గౌరవించిన మీకుకృత జ్ఞానము మన బ్రాహ్మణేతరుల చరిత్ర ముఖ్యమైనది. మనవారు పూర్వము మహాదౌష్ట్యర్యదశయందుండి సామ్రాజ్యముల పాలించిరి. మనమట్టి వారి సంతతివారము; మనఉద్వృత్తు ఉత్పన్నమై గ్రహించి ఇంత స్వల్పకాలములో ఎన్నియో కష్టములతో అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర సమావేశమునకు కారకులైన ఈ క్లాసుక పౌరులకు కృతజ్ఞతావందనము లభించుచున్నది. ఇది మన జాతీయ సాంఘికోద్వేగములందు ప్రథమ కార్యకర్త చిహ్నము.

మన బ్రాహ్మణేతరోద్వేగమును పరమరామని కాలము వాటిది. అగ్రజన్ముల నిరంకుశత్వముచే నగములైపోయిన ప్రజాసామాన్యముయొక్క తిరుగుబాటులతో హిందూదేశ చరిత్ర నిండియున్నది. ఆట్టి తిరుగుబాటులవలన లాభము కలుగక నిరంకుశత్వమే రాజ్యమేయిడినది. కాని అంగప్రభుత్వ ప్రవేశముతో మరల నిరంకుశత్వమున కెదురు తిరుగుమన యుద్వేగము ప్రాంభమైనది. ఈయుద్వేగము నిర్ణేతలగు దాక్టరు, నాయరు, సర్. పిట్టి త్యాగరాయశెట్టిగారలు సర్వదా స్ఫురదీయులు మన దురదృష్టములను తమ కృషియొక్క ఫలితముల ననుభవించుకొని నాయరుగారు మరణించిరి. కాని దక్షిణహిందూదేశ పితామహుడనగు త్యాగరాయశెట్టిగారు ఎంత ప్రాతినిధ్యమున్నను సమర్థతతో ఉద్వేగమును సాగించి అది యేజువును అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతరోద్వేగమునకు మారుటకు సంతసింపక మానదు. వారణాసియందున్నను నందింకను కృషి సలుపుటకు భగవంతు డాయరు కోగ్యముల నిడుగాక! మనఉద్వేగమునకు ప్రతికారస్వభావము లేదు. ద్వేషములేదు. అగ్రజాతుల సగండ్లొక్కటకు యుద్దేశముగాదు, దేశమాత్రమున కాటంకపడుట మన ఆశయముగాదు, మనజన్మసాక్షులను సంపాదించుకొని సర్వకులములను సమములై స్వేచ్ఛసంపాదించి దేశ యుద్ధమును స్వార్థస్వానుభవము, దేశభిమానులగునను, చదివిజనుగు పౌరునిసాక్షులను నిలబెట్టుటయే మనయాశయము. దేశభిమానులమని చేరుపెట్టుకొని ఎటువోచిన నలుప్రపరింతును ప్రజలనెట్లులోమెప్పించి వారి యనురాగమును గలిగియుండుట మనకవసరములేదు. సర్వముకొరకు పోరాడుచు ఎవరనుచున్నను, గమానపరస్పరత్వములను పొందుట మనవిధి.

రాచకీయములందును, సాంఘికములందును సక్రమాభివృద్ధినుగట్ట కొనవలసింది మనకు! భేదముల నవుడరములు, శరీరములలోని ఒకతయనునను పెరిగి మిగత తయనునను పెరుగునన్న శరీరము ఏకీకరణమునందునో అట్లే దేశమందుగూడ ఒకరగ్రస్థాన పండుండి తగ్గినవారు, పరితులైయుండుట దేశక్షేమమునకు భంగముగావున సక్రమ, సత్విర, సమాన, సాంఘిక రాజకీయాభివృద్ధి మనకు కావలసియున్నది.

ఈ సిద్ధాంతమువైననే మనఉద్వేగమునంతయు సాధారణమై యున్నది. పరస్పరకలహముల బెండుగాని జాతీయాభివృద్ధికాటంకముగ నుండుకొని జాతీయ మోక్షమునకే ప్రవర్తించుట మన పరమావిధి.

ప్రస్తుతము మనదేశ పరిస్థితులనుబట్టి దేశమందలి ఎక్కువ లెక్కనలగు చదువలతో సర్వకులములు, సర్వమతిములవారిని సమముని స్థితి తీసి నిలబెట్టుటావశ్యకము. మనదేశమందలి హెచ్చుతగ్గులెల్ల గట్టి తెగినవే. ఈపరిస్థితులలో మన రాష్ట్రము నెందు వన ఉద్వేగము మొదలుపెట్టబడినదాదిగ మనమును మహామృదీయులకును మంచిపేరుపొందవలసింది. కాని బెంగాలు మొ

దలగుచోట్ల అట్లు జరుగలేదు. మహామృదీయులు మంత్రులుగ వచ్చినపుడు వారి జీతములను అచటి క్యారాజ పక్షముకారును, స్వతంత్రపక్షమువారును నిరాకరించుట అసమంజసముగనున్నది. తరువాత మనలనుగూర్చి ఉద్యోగముల కానించుటయే మనఉద్వేగముయొక్క గమ్యస్థానముని కొందరనుచున్నారు ఇందెంతయు ఈర్ష్యగలదు. మనను మాకులమువాటిగూడ ఉద్యోగముల సాకించుట మనఉద్వేగమునందు దోషభాగము. నాబంధువులకొరకుగాని, నాస్వంతముకొరకుగాని, నామటుకమునందుమానికొరకుగాని సేవద్యోగముకొరకు ప్రయత్నింపక నాకులము నుద్ధరించుటకై సేవద్యోగముకొరకు ప్రయత్నించి తినేని అందెములను అగౌరవములేదు. అఖిలభారత జాతీయ మహాసభ చేయుచునీ ఏమి! భారతీయులకు ప్రభుత్వమునందు అధికారములనులభింపజేయుట దానియుద్దేశములందొకటిగాదా! మనసాక్షులను మనము సంపాదించుకొనుటయందు స్వార్థపరత్వమున్నది ఒక రెక్కరించిన లెక్కచేయనక్కరలేదు.

మనదేశమునకు ముఖ్యముగ కావలసినది విద్య. బ్రాహ్మణేతరులలో విద్యాపంతులు చాల తక్కువగనున్నారు, గోక్షేగారి నిష్పంప్రప్రాధమిక విద్యావిధానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీరించియుండినవో నిప్పటి కంతయో అభివృద్ధిగలిగియుండెడిది. ప్రతిక్షులమును స్వకుల బాలక విద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నము సలిపివో ఈసమస్య చక్కగ పరిష్కరింపబడును. జాంబాయిలోను మదరాసులోను విద్యాకాఫుమంత్రులు ఈవిషయమున కృషిసల్పుచున్నారు. మదరాసులోని బ్రాహ్మణేతర మంత్రులను గూర్చి ఇచ్చట చెప్పుట అసంబంధమేయైనను వారికొప్పని గమనింపకుండజాలమని తెప్పరించుచున్నది. హిందూదేశవాలయ ధర్మాదాయముల చట్టమును ప్రవేశపెట్టుట లాభకరమైనట్టియు ప్రశంసార్హమగుపరి. హిందూదేశమునందలి ఉద్యోగములను సాధ్యమైనంతవరకు భారతీయుల వశముచేయవలెనను సమస్య చాల తీవ్రముగనున్నది. కొన్ని కాఖులను మంత్రుల యధీనముగానించుట ఇందు కొంత తోడ్పడినది. ఇట్టివే పెక్కుమంది విషయములుగలవు. ఇవి గమనింపక ప్రతికూలు కొందరు తీవ్రముగ విమర్శించుచున్నారు. ద్వేషముతోచేయు నీ విమర్శనలను మనము లక్ష్యపెట్ట నవసరములేదు. మనకు మనము నిజముగనుండిన సంతియే చాలును. కనియో మొదలగు దేశములలోనున్న భారతీయులన్నిటి అంతకంతకు దుర్భరమగుచున్నది. జాతిమతద్వేషములను పోగొట్టుకోక పోవుటచే అంగప్రభుత్వముయొక్క వలసరాజ్య పరిపాలనావిధానమునందు దెలివితక్కువ పూర్తిగ గమనించుచున్నది. కూలీలను వలసపంపు విషయమున అట్లుచేయుట అన్యాయముని అనేకసారులు చెప్పియుంటిని. భారతదేశమునందలి కూలీలను తీసుకపోవుట భారతదేశమునకు నష్టపాదకము! అందుచే కూలీలను వలసపోనిమనుకుండ చేయవలసినదే. లేనివో వాడనుగించు పద్ధతులనే మనముగూడ ఆచరించి ప్రతికారము చేయవలసి వచ్చును.

ఇక్కడ మనము రాచకీయభాగముగ కూడియుంటిని. అందుచే స్వరాజ్య నిర్వహణము చేయుటమన కిష్టమనరము. సామ్రాజ్యముందు భారతదేశముక భాగముగ నుండితీరవలెనను స్వరాజ్యము ననకు కావలయును. సంస్కరణలను హిందూదేశీయులు నిరసించుటచేతను ఆ విధానము ప్రకారము జనుపదముగ పని చేయలేక పోవుటచేతను స్వపరిపాలనకు వార నర్హులని తలచుట కవకాశములేను. ఇందులకు బొంబాయి, మదరాసురాష్ట్రములందు సంస్కరణ విధానము బడసిన విషయమేనివర్తనము. కాని ఇచ్చటనొక మాట ఒప్పుకొనవలసి యున్నది. ద్వంద్వవిధానము సంపూర్ణముగ విఫలమైనది ప్రతివారును ఒప్పుకొనియు యున్నారు. ఆమాట

నిజము. అట్టిచో మనము చేయగలిగిన విధియేమి? స్వపరిపాలనకగు అభివృద్ధిలకు కాలవరిమితుల కేర్పరును ప్రయత్నములు విఫలమగుట నిజము. సంస్కరణములు తగినరీతిగ పనిచేయుటకు మార్పుచేయునంతవరకును ప్రస్తుతముగల ఆకాంక్షిని తృప్తిపరచువరకును లీ క మి మ ను న ల వ లా భ మే మి యు నుండకాలము. బాధ్యతాయుత పరిపాలనావిధికి సంస్కరణకావనములను మార్పు అనివరము కాగుగ కలిగినది. అందుచే నేను బాధ్యతాయుత పరిపాలనయందుండవలసిన కొన్ని విషయముల సీసమావేశమునందు నూచించుచున్నాను.

(1) రాష్ట్రమునందు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య ముండితీరవలెను. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గము కావనసభ అధికారమునకు లోనై యుండవలెను. అవగా రాష్ట్రపరిపాలనయంతయు బాధ్యతగల మంత్రుల చేతులలో నుండవలయును.

(2) రాష్ట్రకావనసభయందు ఆహూదింపబడిన తీర్మానమును గవర్నరుగా రామోదించినజాలును. హిందూదేశప్రభుత్వమునకు పంపనక్కరలేదు.

(3) కావనసభల పరిమితి రీ సవరణము అందవలెను.

(4) ఎన్నికాధికారమునకు ఆస్తి వివరణ తగ్గించుచో కావనసభ్యులను హెచ్చుచేయవలయును.

(5) బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు భారత కావనసభలో నొక చట్టమును ప్రవేశపెట్టవలయును.

(6) అధిక చట్టము లెప్పు తక్కిన చట్టములన్నిటిని భారత కావనసభ యాహూదించుచో ప్లేటుకొన్నింటిని రామోదించవలయును.

కేంద్రప్రభుత్వమునకు బాధ్యతలేని విషయములందు మాత్రమే ప్లేటుకొన్నింటిని పార్లమెంటుగాని శోక్యము కలిగించుకొనవలెను.

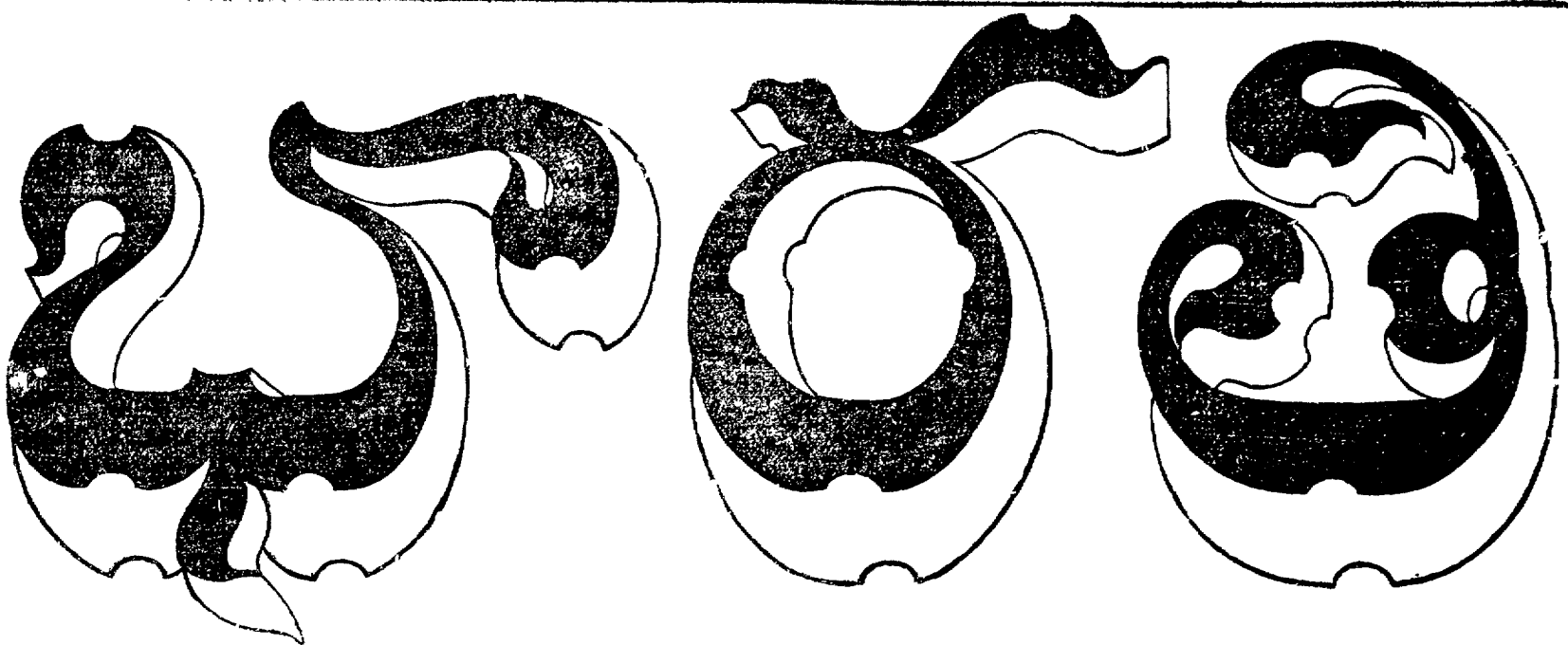
(7) భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముల విభజన వెంటనే ప్రారంభింపవలయును.

అన్నిటికంటెను ముందు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము నొసగి తీరవలెను. ప్రభుత్వవిధానమునకును అభివృద్ధికిని మూలముత్రములగు వాటియందు నిశ్చయ మాపువారి విషయమున లా ఆగరుల వర్తింపజేయవలెను. ఎంగదేశ నిర్బంధములను అన్ని పక్షములవలెనే మనముగూడ నిరసించుచు ప్రభుత్వము వారిచర్యను ఖండించుచున్నాము. ఈ యసాధారణ కావన ప్రయోగ మనవుపము. నాకు తోచినంతవరక భిన్నాభివృద్ధిలను నూచించితిని. కాని ఇట్టి నూచన లాచరణలోనికేవలపై ప్లేటుయొక్క ప్రశ్న వెంటనే ఉదయించును. అందులకు ప్రజల విమర్శము ప్రధానము. నైతికతయువై సాధారణపడినక మాభివృద్ధిని క్రమపద్ధతులపై గోరు జాతిగోరిక తీరకపోదు. కాని ఇట్టి విమర్శము ముడిపుడు లేదు. మతములు మతములు, కులములు కులములు, జాతులు జాతులు చీటికిమాటికి పోరాడుచుండుట మనము చూచుచున్నాము. ఇంగుచేతనే మనమేమియును చేయజాలకున్నాము. కాని మెన్న మనము బొంబాయిలో విజృంభించినకత్తి కత్తా సాములు మనస్సాక్షిగ నన్నువో వి ముఖ్యము త్వరలోనే సిద్ధింపగలదు వికమత్యము కిద్దించినవో ముఠాకెల్లెల్లయు ఫలించును. అందులకై మనము బాగుగ కృషిసలువవలయును.

మొనమున్న జరిగిన కొన్ని సంకతులనుబట్టి ఏమైనసరే వికమత్యము కావలెనని కోరువారినందర సభిసందించుచు స్వార్థపరతచే స్వలాభమునకై వికమత్యము కోరువారిని నిరసించుచు, వికమత్యము గుడుచుటకు అవకాశ మింకను కలుగలేదని చెప్పవలసియున్నది. గాంధీ-దాసుల ఒడంబడిక గమనించినవో అందలి లుక్కరితనము ఎదుల్చుదును. ఈ ఒడంబడిక మూలమేమియో తెలియదు. గాంధీగారిని కలకత్తా కాన్వేనించిరి. ఏమి సంభాషణలు జరిగినో వారితే ఒడంబడిక నంగీరింపజేసిరి. ఇది వింతగ నున్నది. స్వరాజ్యవాదుల సంకుచితభావములుమాత్రము చెల్లడి యైనది. కాంగ్రెసు పేరు పెట్టుకొని ఒకపక్షము జాతికంతకును ప్రాతినిధ్యము వహించుట కావనసభలలో పనిజేయుటానుట అసంబద్ధము. కాంగ్రెసు వికమత్యమును కోరుచున్నది. కాని ఒక్కపక్షమువైననే ఆధారపడి కానినే ముఖ్యమని ఎంచి “మాతరత్నక కావనసభలలో మీరు పనిచేయు”డని చెప్పుటచే వికమత్యము కుదురునను నవ్యకము నాకు లేదు.

ఇంకొక చిన్నసంగతి ఇప్పుడు చెప్పవలసి యున్నది. పరదేశములందు ప్రచారమును పూర్తిగ నిర్లక్ష్యపెట్టుచున్నాము. పరదేశ స్థితిగతులు మనము తెలిసికొనుటకును, మనదేశపరిస్థితులు పరదేశయులు తెలిసికొనుటకును అట్టి ప్రచారము అధ్యవసరమని నొక్కి వక్కానించుచున్నాను. ఈ సందర్భముననే అంగదేశయుల కొకమాటచెప్పెదను. “మేము కొరు నట్లు మీగు జేయుదు. మీవలెనే అధికారమునందు మేమున్నపుడు మేమేమిచేయుదుమో” యూహించి అట్లే మీరుగూడ చేయుటకు బూనుకొనకుడు! మేము మీ పరిపాలనయందలి మంచిని గ్రహించియే మీ కిట్లు చెప్పుచున్నాము. మీరు మాకు గలుగజేసినలాభములను మేము గుర్తించియే యున్నాము. కనుక మీరు కొంచె నూహించుకొని మీ బాధ్యతను మీరు గుర్తించి మెలగుదురుగాక యని కోరెదను. బ్రాహ్మణేతరోద్వేగమును గురించి చెప్పవలసిన దంతయు చెప్పితిని. మనకు విషయముకలుగులోపల అనేకకష్టములు తలపింపవచ్చును. ఏమైనను లక్ష్యపెట్టక నిజముకొరకు పోరాడుట మనవిధి.”

నచిత్రమానపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంచికయందును మూడు నాలుగు గుంపుల చిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

మార్గ శీర్ష మానసంచిక విషయానుక్రమణిక

కడుపుతీపు—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; ఆంధ్రకవిత్వ చరిత్రము—భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; తాండవప్రకృతి—శ్రీ వేంకట సార్వభౌమకవులు; కావ్యము—పరమప్రయోజనము—విద్వాన్ నాగలింగం వేంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు; ఈశ్వర చింతనము—వేమూరి సీతారామశాస్త్రిగారు; ప్రణయకోషము—ఆంధ్ర శేషగిరి రావుగారు; బాలకా!—పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణగారు; ఆంధ్ర కవయిత్రులు, వారి కవిత్వము—రావూరి చిట్టి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యముగారు; సీతరువాత—తిరుగుబోతు; సుకవిభావన—చింతల పూడి సీతారామయ్యగారు; పూవులు—పాపినేని వేంకటేశ్వరరావు గారు; భారతీవందనము—త్రిపురాన వేంకట సూర్యప్రసాదరావుగారు ధర్మరాజు—నోరి నరసింహశాస్త్రిగారు; అంత్యనేషధ్యము—నిడు మోలు కనకసుందరంగారు; శాపగ్రస్తమైన యిల్లు—మరుపూరు కోదండరామరెడ్డిగారు; జన్మభూమి సంకీర్తనమ్—మహేశ్వరమారశర్మ గారు; మీరాబాయి—పడాల కోటయ్యగారు; చలి! చలి! చలి!—గుండిమెడ వేంకటసుబ్బారావుగారు; బొన్న? కట్ట—తాపీ ధర్మారావుగారు; నాటివేటివైద్యులు—వైద్యరాజు దంటు సుబ్బావధానిగారు; కపింద్రసాక్షాత్కారము—టలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు; శారద—

పో. రామచంద్రరావుగారు; గీత—కవిగొండల వేంకటరావుగారు; మూడవవిష్ణువర్ధనుని గణపవరము తామ్రశాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; దైవవియోగము—పుతుంబాక శ్రీ కృష్ణయ్య గారు; అనుతాపము—సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు; ప్రకృతి స్వభావ సౌందర్యప్రదర్శనము—దిగవల్లి వేంకటశివరావుగారు; నేను, నీవు—వెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు; ప్రాచీనహైందవగణితములు—దర్భా యశ్వేశ్వర సోమయాజిగారు; నేను—“కృష్ణుడు”; శ్రీకృష్ణ తులాభారము—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు; ప్రేమతత్త్వము—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; అజంతాగుహాలయములు—కొ. నరసింహాచారిగారు; మృత్యువు—కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు అల్విర్ రజాక్—భావరాజు వేంకటకృష్ణారావుగారు; శ్రీకృష్ణ పరిచేప నము—చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు; కాపు కన్నె—శ్రీశేషాద్రి రమణకవులు; పచ్చియెరువు—ఒక కృషీవలుడు; వినతి—శ్రీ శివశంకర శాస్త్రి; తేజోలేఖనము—వింజమూరి కృష్ణమాచార్యులుగారు; చకోరిక—గాధావర్ణుల రామావధాని; ఆంధ్ర గ్రంథములపట్టిక; పాంథుడు—ఉమర్ అలీషా కవిగారు; టూటా ఖామనుగారిసమాధి; సాభిప్రాయ విశేషములు; భారతి—ప్రథమసంపుటము—వ్యాసములకారాదిసూచి.

చిత్రపటముల వివరము

వర్ణచిత్రములు:—కౌముదీవిలాసము-ప్రణయవిహారము, శ్రీ కృష్ణుని వేణుగానము, పాజహాను చక్రవర్తి-పాలీమూర్ ఉద్ఘాటనము.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

బెంగాలు శాసనములు

మాంచెప్పరు గార్రియనుపత్రిక సూచన

అండక్, డిసెంబరు 24:—బెంగాలు శాసనములను

నింట్ల ప్రభువు సమర్థించినవానినిగూర్చి మాంచెప్పరు గార్రి యనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. భారతపత్రిక లన్నియు నింట్ల ప్రభుగారి సమర్థన విడిచిపెట్టిన మానవని నమ్మనయ్యెను. కాని భారతీయులు త్రివిధప్రభుత్వమునే మనము అవసరమని

గాజుత్రానిధికి మృతవాల్లు అనినగుడు ప్రభువుగా రిచ్చినది భారతీయులకు సంకటముగ నున్నది. భారతీయుల కోపము వీరిపై యున్నది.

బెంగాలు శాసనముల ముఖ్యవసర స్వభావమును జ్ఞాపక ముందుకొనుట అవసరము. స్వరాజ్యోద్ధితులు నడంతుల కీగానములను తలపెట్టలేదని పధానామాత్యు డిచ్చిన అధ్యయ మునే వింట్ల ప్రభుగారు తెలియజేయుటచే ప్రయోజనములేదు. దానిని త్రితరణకుద్దిగ అచరణలో పెట్టవలెను. ఆరునెలలు

కాగానే రీడింగుప్రభు దీ శాసనములను ఆపులేయవలెను. మామూలుశాసనముల మీదనే ఆధారపడి స్వపరిపాలనముచే ప్రక్రమపరిష్కరణలను ఏర్పాటుజేయుటకు రీడింగుప్రభువు తూను కొనవలెను. మన భారతమిత్రులందఱును, ఏ ట్టి ఫీ థ త్వ తు గూడ భారత స్వపరిపాలన కార్యక్రమమునకు ప్రమాదకరమని కర్నలు వెడ్డిప్రదాగ రిచ్చిన హితవును గుర్తిం చుట మంచిదని గ్రహింపవలెను. అదియే ముఖ్యాంశము.

ఆత్మ - దాని శక్తులు

మరణాంతము జీవుడు స్వర్గము నందుండుడని యుక్త్యవమునం జూచుట యెలవబడెను. “ధర్మవర్తులు రక్షింతురు. దేవతలను సేవింతురు. దేవతలచేత జీవమునగడపుట” మరణాంతము జీయుకొని నిత్యస్వర్గము. “ధర్మవత్ప్రేమచమునకును మరణించినపిదప జీ నివసించుప్రపంచమునకును స్థితి చాల ప్రసంగములు గలవు. భగవద్బుద్ధిభావమున కేరవలెనన్ని ఆప్రపంచములనన్నిటిని దాటవలెను. అప్పుడున్నత ప్రపంచమునగల జీవులు, క్రందితీవులను వారలన్నియు లగును.” అని మరయొక వో

గలదు. ఇట్టి నిదర్శనములు జేయుటకును, ఈ పని మత్తులందును అనేక ప్రకారములందు గలవు. జీవుడు నిత్యుడనియు, ప్రపంచము నందు ధర్మసంస్థాపన కొరకును ధర్మప్రచారము కొరకును, జీవులు తిరిగివత్తురనియు, భారతభూమి వాసులయందు గాఢ మనస్సుగను వ్యాపించి యున్నదని చెప్పవచ్చును.

హిందూ మహాసభ ప్రత్యేక సమావేశము నేటి సాయంకాలము కాంగ్రెసు శిబిరమునందు పండిత మదనమోహన మాలవ్య గారి అధ్యక్షతకీర్తన జరిగెను. అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసమునందు అన్వయముతో చేసిన హిందువులను తిరిగి హిందూమతములో చేర్చుకొను ప్రచారములుపుట్టకై బాగుగ సంస్థాపింపవలెననియు, కా స న గభలలో ప్రాతినిధ్యమును గూర్చియు ఉద్వేగముల గూర్చియు హిందువుల యభిప్రాయము ఒక్కటిగా వెల్లబుచ్చువలెనని చెప్పిరి. అప్పట్లోత బ్రాహ్మణేతరోద్యమముల గూర్చి గూడ చెప్పిరి.

మరణమునకు—ఆత్మకును—హిందూ దేశమునందు వలెననియు దేశమునందును అంతయొక్క వ భేదము జేయబడలేదు. మొట్టిది ప్రకృతి జన్మము. ఆత్మకుండు గుణములు దీని యందును నుండునుగాని, అవిభౌతిక ప్రకృతియొక్క ఖండ త్వమునే గాంచగలదుగాని దానిని దాటి ఆఖండ త్వమును గాంచునట్టి నందజాలదు. ఆత్మ—ఇంద్రియ చేష్టితములచే ప్రేరేపింపబడక—స్వతంత్రముగనున్న స్వేచ్ఛ, స్వప్నములందును, నిద్రలోనడుచుచు, మాటలాడుచున్నప్పుడు, మొదలగు సమయములందు సత్యమును వెల్లడించుచును అర్థశాస్త్రజ్ఞానియందు గాన్పించినంత, స్వప్నముగా నిద్రలోలేచినదమట ఇతరు హృదయములను గనుగొనుట మరణించినవారితో సూక్ష్మాదుల మొదలగు సిద్ధాంతముల కారణములను తెలుపవచ్చును.

జేదాంతులు ఆత్మకు భగవంతునిగా పరిగణించిరి. హిరణ్యగర్భుని అంశమనిపేటో నుడిచెను. హిందూజేదాంతుల వలెనే సోక్రటీసు పేటో గార్లుగూడ విహితజీవితకాలమున భౌతిక శరీరమునకు బద్ధుడుగానుండ స్వతంత్రముగ నుండు జీవుడు విహిత మజానంతరము కాశ్వతానందకర మగు సత్యప్రపంచమున నివసించురని నమ్మిరి.

ఆత్మ

నిజముగా జూచినయెడల ఆత్మయొక్క ఉపాంగముగు మనస్సు శరీరమునకు లాంగి దాస్యస్థితియందుండును గాని ఆత్మశాస్త్రమెట్టి దాస్యస్థితియందును లేదు. మనస్సుయొక్క దాస్యస్థితి ముగియగనే, ఆత్మకు సహజమగు స్వతంత్రము సంభవిం చునట్లు గాన్పించును. ఇట్టి దాస్యస్థితిగలముల దివ్యించి ఆత్మయొక్క పంచామమునకు దోడ్పడుటకుగాను ఆరాధనను, అటవరువాత మోగమును సాధన జేయవలెనని జేదాంత శాస్త్రములును సాంఖ్యశాస్త్రమును నిర్ణయించు చున్నవి.

మనస్సునకును ఆత్మకును లేక విషయాలలోత్యమునకును, అందుల కితీతమగుపదవికిని గలభేదము మొట్టమొదట గమనింపబడలేదు. కాని మానసికశాస్త్రమునకు సంబంధించిన పరిశోధనలవలన మనస్సును విషయసాంగత్యమునుండి ఎదరించిన కొలదియు, భగవంతుని గురించియు, భగవంతునియెడలను, మనయెడలను మనమునిర్వర్తింపవలసినవిధముల గురించియు, పవిత్రములగు నభిప్రాయములు జరించుచున్నట్లు చెల్లినకొంటిమి. అప్పుడే స్వర్గమున మరయొక ప్రపంచము గాదనియు, మనహృదయమునందే సాధింపవలసిన యుత్తమస్థితియనియు చెల్లినకొంటిమి.

ఆత్మయగు నేమియో ప్రతివారికిని చెలియదు. అందుచే కొల్లు బదిమనుష్యులు, బుద్ధిసహాయముతో మనస్సును మాత్రము పవిత్రము గ నుంచుకొని ఆత్మజ్ఞానము నందు స్థితికొరకు ముడించుచున్నారు. మనిషి యొక్క ఆత్మ ప్రాప్తినిగత్యమునుండి ఎంతవఱు విడిచునో, అంతవఱు ఆత్మజ్ఞానమును సంపాదించిన దగును. బుద్ధి, మానసిక, వైతిక, ఆధ్యాత్మిక, వైజ్ఞానిక జీవులకు భగవంతుని తోగల సామ్యత్వతయందలి భేదము ఆత్మజ్ఞానపరిమాణమును బట్టియే యుండును.

శాస్త్రజ్ఞుల చే సంగీకరింపబడెను

ఇది ఇరువదవతెల్పులు. ప్రతివారికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు కారణములు గావలెను. అందుచే నే వివరించు ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతముల యొక్కయు క్రమముగ నున్న నేగాని వాని సంగీకరించెదగాని నే నెంచను. సయిన్సు శాస్త్రజ్ఞులు పరీక్షించి యొక్క శాస్త్రము వోసగినగాని, యెన్నఁగా అంగీకరింపరు. అందుచే నీయధ్యాత్మిక సిద్ధాంతముల నెందరు రసానువశాస్త్రజ్ఞులు అంగీకరించిరి. ఎందఁ నిరాకరించిరిని ప్రశ్నించుకొని లేదు. “నాకు చెల్లినంతవఱకు ఈవిషయమును కాగుగా

హిందూ మహాసభ

—:—:—

పండిత మాలవ్య మహాశయుని అధ్యక్షోపన్యాసము

గౌరవ మహాత్ముడు బ్రాహ్మణేతరుడు కాడా?

హిందూ మహాసభ యుండి తీరవలెను.

గుణమును బట్టి గౌరవము కలుగును.

హిందువుల పిరికితనమే మతకలహములకు కారణము

హిందూమహాసభ ప్రత్యేక సమావేశము నేటి సాయంకాలము కాంగ్రెసు శిబిరమునందు పండిత మదనమోహన మాలవ్య గారి అధ్యక్షతకీర్తన జరిగెను. అధ్యక్షుడు ఉపన్యాసమునందు అన్వయముతో చేసిన హిందువులను తిరిగి హిందూమతములో చేర్చుకొను ప్రచారములుపుట్టకై బాగుగ సంస్థాపింపవలెననియు, కా స న గభలలో ప్రాతినిధ్యమును గూర్చియు ఉద్వేగముల గూర్చియు హిందువుల యభిప్రాయము ఒక్కటిగా వెల్లబుచ్చువలెనని చెప్పిరి. అప్పట్లోత బ్రాహ్మణేతరోద్యమముల గూర్చి గూడ చెప్పిరి.

దాలమండి సభకు వచ్చియుండిరి. గాంధీ, సి. ఆర్. దాసు, లాలబజపతిరాయి, షేక్ తాలిగారు, డా॥ మహమ్మదు, మహమ్మద్ వాలీ, మోతీలాలు నెహ్రూ గారు, ఎ.కె. సి. కెల్కర్లగారు, హజ్రతు మోహాసి గారు, స్వామి శ్రద్ధానంద, డా॥ మాంజీ, మాలావా, అబ్దుల్ కలాము అజదు గార్లు వచ్చిరి. రావు జి. గంగాధరకోటి గారు, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు, ప్రస్తుత సందిగ్ధావస్థయందు రాజకీయముగను సాంఘికముగ గూడ హిందూసంఘ మెట్టి స్థితియందున్నది? విచారించుటకై యీ ప్రత్యేకసభ సమావేశపరచబడినదని చెప్పిరి. ఈమధ్య జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ తగవులకులను అన్వేషణలు యితరమతములలో చేరిపోవుటయు హిందువుల బలహీనతను చెల్పుచున్నవి. ఈలోపములను తొలగించుకొనుటకై హిందూ మహాసభ సంస్థాపింపబడినది.

హిందూమహాసభను ప్రత్యేకముగా పెట్టుటకు సమర్థించుచు, దానిలాభములను వివరించిరి. కొంతమంది దీనిని కులభేదములకు కలుగజేయుననియు, కాంగ్రెసులోని జాతీయనిర్వాహకులు విరుద్ధమనియు తలచుచున్నారని ఇట్టి సందేహములు అండకుండునట్లు మాలవ్య గారు దువస్యపించిరి. “హిందువు జైనసూ భారత జాతీయభక్తుల వ్యతిరేకముగా నున్నచో అది సిగ్గుబాటు పని భారతజాతీయసభతోడ్పడుటయేమావిధి. ఈసభను స్థాపించుటకు కారణమున్నది, జాతీయసభరాచర్యములను మాత్రమే గమనించి వనిచేయును ఇది సాంఘికవ్యవహారముల నడుపును. అందుచే యిది యొకవిధముగా కాంగ్రెసుకు వహాయకార్యయోగ్యును. మనదేశములో పెక్కువిజ్ఞానము లున్నవి. మహమ్మదు

పరిశీలించిన పేరుగల రసాయనశాస్త్రజ్ఞు డొక్కడైనను ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతముల సత్యమును సంకల్పింపలేదు” అని సర్ ఆర్థరు కాన్ డౌయలుగారు నుడిచిరి.

ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతములలోని సత్యమును దెలికొనుటకు గాను ఆమెరికాలోను యూరపులోనుగూడ సుప్రసిద్ధరసాయనిక శాస్త్రజ్ఞులు, అనేక అగ్నిపరీక్షల నొనర్చిరి. ఆధ్యాత్మిక సిద్ధాంతములందలి సత్యమును తుదకు వారు పూర్తిగా నంగీకరించిరి. మరణించినవారి ఆత్మలు వేరొక ప్రపంచమున గలవనియు, నవి బ్రతికియున్న మనుష్యులతో మాటలాడుననియు, వారంగీకరించిరి. ప్రస్తుత ఆధ్యాత్మికవాదులందు ఇదివరకు సుప్రసిద్ధులగు సయింటిస్టులగు వారెందరోగలరు. సర్ ఆలిఫులాహ్లా, సర్ విలియముక్రాస్కీ, సర్ విలియము చాల్లెలు, ప్రొ. చార్లెస్ డెబ్బి, లాంఛో హిస్టోరీ, మారిస్సెల్లి, రిస్సెలవాలెసు కొల్లెనరు, వాజనరు, గెల్లిహోర్సు, చాలిమ, మేయో, మొదలగునట్టివారెందరో ఇందుకు నిదర్శనము. ప్రస్తుత ఆధ్యాత్మికవాదులందు గొప్పగొప్ప లాయర్లు, సైనికులు వర్తకులుగూడ గలరు. వీరందరను స్వామ్యభావముచే నీ సిద్ధాంతములయందు విశ్వాసము గుడిరినవారు. ఇది వరకు రాయలసామ్రాజ్యకర్షణకుగ సర్. బి. లాడ్డిగారు, మగ్నోశాస్త్ర పరిశోధక సంఘమువారి యెదుట 1908 సం॥ జనవరి 20 తేదీన నువస్యపించుచు ఇట్లు నుడిచెను. ఎర్రమాన్సు, భవిష్యద వస్త్రల సహద్యులలో పెక్కునాడు ఇంకగలదు. రెండువైపులను కొంతపరీక్షించుట గలపములతోడను ఇతర ఆయుధములతోడను గొడను తొలచివేయుచున్నారు. అట్టి ప్రదేశములందు మాత్రము, సరిహద్దుగూడ చాల తగ్గిపోవుచున్నది.” (సశేషము)

దీయులు వారివిజ్ఞానమును వారు కొనియాడుదురు. హిందువులు గూడ వారియారాచరవిజ్ఞానములపొతుండ ప్రచారము చేయవలెను. రాచరీయసమస్యలు కాశ్వతములుకావు. వచ్చుచుండును పోవుచుండును. అట్లే సామ్రాజ్యము లవతరించినవి. అంతరించినవి. కాని ప్రజలవిజ్ఞానము, సాంఘికసంస్థలు, సారస్వతము, కళలు, కాశ్వతములై యుండగినవి. వాటిని నిలబెట్టుట మన విధి. అంతేగాక హిందువులు మహమ్మదీయులను ఒకరి విజ్ఞానమును ఒకరి సారస్వతములను ఒకరు నేర్చుకొనవలయునని మనఃపూర్తిగ కోరుచున్నాను.”

“హిందూ మహమ్మదీయులూ కాక రి నొకరు లైనికొనుటకు ఒకరి విజ్ఞానము నొకరు తెలిసికొనవలయును. మహమ్మదీయులవలె హిందువులు తమవిజ్ఞానమును ఆదరించి పోషింపవలెను. ఈసభలో ఒక్కవిజ్ఞానమునే కలిగి యున్న మతములవారున్నారు. హిందువులు, సిక్కులు, జాధ్యు యిచ్చుటున్నారు. అట్టివో వీరిందరిని ఒకచోట కూడునట్లుచేయుటకు యీసభకన్న వేరేమిగలదు. మొన్నటి హిందూమహమ్మదీయ దురంతముల నరయుదు. హిందువులకు కొంచెము దైర్యస్థియై ర్యములుండివ యీదురంతములంతగా నుండి వికాపు. ఈదురంతములు భారతజాతికంతయు సంబంధించినవి. అందుచే హిందూజాతీయులందరును తమపరిశ్రమముచే కలిగిన యీనైషయ్యముల తొలగించుటకు యత్నించుటనసరము. హిందువులకి పరిశ్రమము, బలహీనత ఎందువలనకలిగినది? వారు వారిమతమును మరచిపోయిరి. మతవిశ్వాసముల నలక్ష్యపరచిరి. వారికి విమరల బోధింపవలెను.”

“మన వివాహారముల గమనింపుడు. మనహిందూదేశము నందున్న వివాహపద్ధతి ప్రపంచమందెచ్చటను లేదు. పూర్వము 25 సంవత్సరములకు గాని పెల్లిచేసికొనెడి చారుకారు. ఇప్పుడు బాలవిశతంతువు లెందరుకలలో యోచించువు. అనిగాక మనశరీరము లెంతదుర్బలములో ఆలోచించువు. మన సాంఘిక దురాచారములచేతనే గదా? ఈదురాచారములతోల గించుట మన విధి. మనవిధిని నిర్వర్తించుటకు హిందూమహాసభ మాలాధారము”

బుద్ధగయాలయమును గూర్చి బాధ్యులు పోరాడుచున్నాదు. ఇట్టి సమస్యలను పరిష్కరించుట కీ సభకన్న గొప్ప సంస్థ ఏమియునుండదు. తరువాత బ్రాహ్మణేతరులు, అస్పృశ్యతలను గూర్చి విచారించి అట్టివి తొలగించుట కీసభకన్న సధికార మెవనికి గల్గియుండును. మాంటాగు చెల్వొన్న శబ్దవిధానము మూలమునకు కక్షలు భేదము లేర్పడినవి. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరు లొక్క విజ్ఞానము నకు సంబంధించినవారు. వారు సోదరులవలె నివసించవలయును. తెలివితేటలు గుణము ఎక్కడనున్నను సరే వారిని మెచ్చుకొనవలసినదే. బ్రాహ్మణులు కానట్టి, రామ కృష్ణ, పాథావతారములను బ్రాహ్మణులు పూజించుట లేదా? వారికీ క్తులను కొని యాడుట లేదా? మహిమయొక్కడ నుండునో పూజ లక్కడ నుండునుగదా! అట్టివో కులభేదములే? కక్షలే? అధికారములను ఉద్యోగములను ఆదించినవారిని లక్ష్యపెట్టుకును. హిందూమతమునందలి విచ్చిన్నమును గుర్తించి వికమత్యమునకు యత్నింపుడు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరు లొకరి సౌఖ్యమున కొకరు సంకల్పింపవలెను. వారికి పోరాడుకొనుట కవకాశమే లేదు. కుమార్తెములను చూచుచు, కుభావములతో నిండి, కుదృష్టిగల్గినవారికిగాని భేదములు గోచరంపవు.

గాంధీమహాత్ముడు బ్రాహ్మణేతరుడుకాడా? అతనికిన్న నెక్కుడుగా దేశసేవచేసేభక్తి జూపినవారు గలరా? (హర్షధ్వని).

భారతమిత్రవాదిమహాసభ

చింతామణిగారి స్వరాజ్యవిరచనతీర్మానము

నిన్న మరల 12 గంటలకు సభ సమావేశమైనది. మొన్నటికన్న యెక్కువసభ్యులు వచ్చిరి. మొదట మాంటాగు గారిమరణమును గూర్చి చింతామణిగారి వింపబడిన...

తరువాత గోరక్షాధిపతిగారు సంస్కరణ విచారణసంఘమువారి సంవత్సరముగూర్చి యొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి యుపన్యాసము గావించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడినది. తరువాత చింతామణిగారు 1. సామ్రాజ్య స్వపరిపాలన వెంటనే కావలెననియు 2. కాలనీల శక్తిని పెరిపింపజేయుచు కార్యదర్శికి అధికారముండవలెననియు, ఇండియా కౌన్సిలును రద్దుజేయవలెననియు, 3. సివిల్ సర్వీసుల విషయములలో గవర్నర్ జనరల్ భారతాధిపతిగారి బాధ్యతను పెంచవలెననియు, 4. పరదేశ, వైద్య, రాజకీయవిభాగాలను పార్లమెంటు అధికారములో నుండవలెననియు, 5. రాష్ట్ర పశుత్వములు రాష్ట్రాధిపతిగారికి యుండవలెననియు, 6. సివిల్ సర్వీసులకు (రిట్రాక్టు) అధికారములేక యెన్నిక వగయిరాలు ఇండియాలోనే యుండవలెననియు, 7. ఎన్నిక సామాన్యముచేసి నిర్మూలనలగుట ప్రాతినిధ్యమును హెచ్చించవలెననియు, 8. స్త్రీలగుట నియోజకవర్గాధికారము ఎన్నిక హక్కులను ఉండవలెననియు, తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి పెద్దయుపన్యాసమును చేసి తమయభిప్రాయములను వివరించిరి తీర్మానమును (సతారా) కేట్ గారు కాకిత బీర్డ్స్, టామర్ మన్యసింగ్ గార్ల నవదించిరి. తీర్మానము క్లిష్టమైనది. తరువాత రాష్ట్రీయకృషి మంత్రి గారు తీర్మాన ముమోదించబడినది.

తరువాత బాటిసాయంకాలము విషయనిర్ణయసభ మాడినది. పని పూర్తిచేసినది. బెంగాలునిగ్గుంధములు, కెనియాసమస్య, మొదలు విషయములపై తీర్మానములు కావించబడినవి.

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత

ఢిల్లీలో సమావేశమైన వికమత్యసభవారి తీర్మానముల నామోదించుచు, వాటిని నాచరణలో పెట్టుటకు ప్రచారమునకు రమనియు, ఇందుకు పూనుకొనవలయునను తీర్మానము చేయబడినది. తరువాత కాంగ్రెసులో మితవాదులు చేరడమరకులగున్న యొక తీర్మానము చేయబడినది. ఒంకొక తీర్మానములో బ్రిటిషుకుమిల్ నోకానిని (లిబరల్ పక్షమునకు చెందినది) నియమింపవలెనని ఆమోదించబడినది. చింతామణిగారి కర్తవ్య సాధన మిత్రాగారత మరలకార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఈసమావేశము నేటితో ఆఖరము. నేడు క్రొత్తసంఘమును నియమించుట, అధ్యక్షునకు వందనము తెలుపుట కార్యక్రమమునందు గలవు. (ఆ. ప్ర.)

లిబరలుసమాఖ్య అధ్యక్షోపన్యాసము

లిబరల్ ప్రతిపక్షాభిప్రాయము

అలహాబాదు, డిశంబరు 27:—లిబరల్ సమాఖ్య అధ్యక్షోపన్యాసముపై లిబరల్ ప్రతిపక్ష యిట్లు వ్యాఖ్యానించుచున్నది:—ఇతరల అధ్యక్షోపన్యాసములవలె గాక దాక్టరు పరంజాయిగారి ఉపన్యాసము వివాదాంశములను అధికముగ గూడియుండు, అసహనాధ్యమమును దాని ఫలితములను నడతయుగరించి విమర్శించుట మిక్కిలి విచారకరముగనున్నది. కాంగ్రెసు వాదులుగాక యెవ్వరివిషయములందు తగవులాడరు కాని బొంబాయినుండియు స్వతంత్రములనుసమేళనముగావించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడుచున్న యిట్టిసమయముందు లా విషయములనే చర్చించుటయు చేయుట విచారకరమైనదిగనున్నది. (ఆ. ప్ర.)

సన్ధ్య సము

రీడింగువంతుల కన్నా టుదంతుల గౌరవారము కలకత్తా, డిశంబరు 28:—రీడింగువంతులయు కన్నా టుదంతులయు గౌరవారము నిన్నరాత్రి ప్రభుత్వపు భవనముందు లిట్టపదంతులు విందుగావించిరి. వినోదరాజ్య రాయబారులును, వైనికోవోగ్యులు, ప్రభుత్వపు ఉద్యోగులు, టిబెట్టు వైన్యాధిపతి, తూర్పుదక్షిణవైన్యాధికారులు ఆవిరువకాన్యాధిపతిగారి. సంతోషము నృత్యముమొదలగు వేడుకలుజరుపబడినవి. పిమ్మట వచ్చినఅతిథులలో బెక్కింగ్డ్రు శ్రీవారల పరచయులు గావించబడిరి. (ఆ. ప్ర.)

అఖిలభారత మహమ్మదీయ

విద్యాసభ

37-వ సమావేశము

సర్ యిబ్రహీం, హిందూ మహమ్మదీయ

అధ్యక్షోపన్యాసము

బొంబాయి, డిశంబరు 27:—నేడు స్టూడియోమహమ్మదీయ దేవవలసిన 37-వ అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యాసభయందు నానాభాగములందుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. గౌరవనీయులైన మంత్రులగు డెహ్లీ, హిందూత్వగార్లు, పంజాబు ప్రాంతమంత్రి యరు మహిబూబ్ అహ్మద్ అహ్మద్ ఖాను, నవాబు సర్దార్ జంగు, బొంబాయి క్రాంతికవిప్రకా సంతాపితుడగు బెల్లీ, జిల్లా, మహమ్మద్ యాఖూబ్, చాగ్లాగార్లువచ్చిన ప్రముఖులలో ముఖ్యులు. సర్ ఆలీయూసు, సర్ మహమ్మద్ సాఫీ, హమీద్ టిల్లాఖాను, డి. ఖజల్ బాయిగారింబాయి, స్వరాజ్యపార్టీయొక్క బొంబాయికాన్సిలువాడును సమావేశమున హాజరు. గౌరవనీయుని తంతులనంపిరి, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడుగు మిర్జాఅలీమహమ్మద్ గారు నోక చిన్న ఉపన్యాసముగావించి ప్రతినిధుల ఆహ్వానించి మహమ్మదీయులు విద్యయందు వెనుకబడియున్నారనిపరితప్తపడయులెరి. విద్యావ్యాపకమునకు సర్ సయ్యద్ అహమ్మద్ ఖాను, వ్యాఖ్యమూర్తి తాగ్జి, సర్ యిబ్రహీం రీంబాయి, మొదలగువారు గావించిన ప్రయత్నములను స్తుతించి, మహమ్మదీయ సంఘమునందు విద్యావ్యాపకమున కంతరాయములు గల్గించుచున్న విషయములను దృష్టి యాంతరాయములను దప్పించుటకును అభివృద్ధికి దోడ్పడుటకును గొన్ని సూచనలను ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు చెప్పెను. సంఘము వారియొక్క సహజమైహక్కులను యిబ్బందులను బాగుగ గుర్తించుటకు ప్రతిరాష్ట్రీయందును మహమ్మదీయుల విద్యాకాశు పరిపాలనలగు నుండవలయునని గోరెను. ఇతరసంఘములకుంటే వెనుకబడుచే మహమ్మదీయ సంఘముకంటే వారు అభివృద్ధినిందిపరిపాలనకాశుయందు ఉన్నతపదవులొకమించికొనెదరని నుడివిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని కోరికపై హార్వర్డును చెలరేగుచుండ సర్ యిబ్రహీం రీంబాయిగారి గ్రాంథసాధితత్వము వహించి డిప్లొమనానామము గావించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

భారతదేశమునందు అభివృద్ధికి తోడ్పాటుకాబడు పెక్కుకార్యములు చేయబడుచుండును. విద్యావంతుల అవసరము క్రమముగ వృద్ధియగుచుండునుగాన మనసంఘప్రాముఖ్యమునకు గలిగిన స్థానము మనమాక్రమించవలసినదెడ మహమ్మదీయులు విద్యగడించిఅర్హులైయుండవలయును. సమావేశములవలన లాభము లేదను వారింకు యిట్టిసమావేశములవలననే అరంభమువందు జయమునొందవచ్చునని అధ్యక్షుడునుడిచెను. నిర్బంధపారంభ విద్య క్రమముగ నీయబడుచున్నదిగాన మహమ్మదీయ సంఘము వారు వెనుకబడినాద్యమునువిడిచి లాభము బొందవలయును. అధికపరిస్థితి లనుకూలముగ లేక పోవుట యే సంఘము వెనుకబడియుండుటకు ముఖ్య కారణము. అర్థములేనిది యేకార్యమును జేయజాలము. మహమ్మదీయ విద్య వ్యాపించుటకు అధికమైన ధనసహాయము చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరెవలయును. విద్యార్థి వేతనములను ధర్మాదాతులును అధికముగ యేర్పాటు గావలసలయును. విద్యకును అధికమునకును పరస్పరసంబంధము గలవనియు, విద్యాభివృద్ధివలన ఉత్పత్తియొక్క అభివృద్ధినిందుంచుననియు, ఉత్పత్తి అభివృద్ధివలన అధికఅభివృద్ధియగుననియుఅధ్యక్షుడుచెప్పెను. ఈసందర్భమున ఓస్మాన్ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి ఘనతపొందిన సైబాముగారును సుల్తానియాకొకాల స్థాపించి భాషలు లీగముగానును సలూచున్న ప్రశస్తసేన ఉగ్గడింపబడిన. స్త్రీ విద్యాభివృద్ధియందు బెల్లీ, అభిప్రాయము లీవిషయమున మారుమన్నవని అధ్యక్షుడు నుడిచెను. కడచిన సంవత్సర చర్యలెల్ల నోక స్త్రీలుమెంటు జరువబడినది. తేవటి వరకును సమావేశము నిలువబడినది. (ఆ. ప్ర.)

యార్కు ప్రభు దంపతులు

నెయిరోబీకి వెళ్లిరి. గతర్షుతో వివాదగించెదరు. క్రీస్తును ఇచటనే గడపెదరు. భారతీయులు గోవాప్రజలు యూరపీయనులు దేశీయులు జనవేలగ వచ్చిరి. పురమంతయు దివ్యముగ అలంకరింపబడినది. పురపాలక సంఘములు భారతీయులు గోవా ప్రజలు సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. యార్కు ప్రభువు అన్నిటికిని ఒకే ప్రత్యక్షతరము నిచ్చిరి. తమ సంతకమును తెలియజేసిరి.

శాంతి కవారాలు

విదేశ సమాఖ్య:—27వ తేదీన 8.30 లకు విదేశ తపాళలు బొంబాయినుండి, మదరాసు నుండి వచ్చి యిట రవాణా చేయబడిన సోమవారం 7-80 లకు మదరాసు జనరల్ పోస్టాఫీసులో బట్టాడా చేయబడినది. పోస్టాఫీసులు గలవాటికి 6-80 కు బట్టాడా కాబడినది.

వి.సి. యన్ పరీక్షలు:—1925 ఆగస్టు 1 తేదీ నుండి లండనులో వి.సి. యన్ పరీక్షలు ప్రవేశపు పోటీజరుగును. పోటీనిచ్చువారికి 1 ఆగస్టు 1925 తేదీకి 24 ఏండ్లకు పైగా గాని 21 లోపుగాగాని వయస్సుండగువారు. పరీక్షకు దరఖాస్తులు పెట్టువారు 1925 మే 1 తేదీనగా నున్నవలెను. దరఖాస్తులు మదరాసు పబ్లిక్ ఇన్స్టిట్యూట్ డైరెక్టరుగారివద్ద దొరకును. మిగతాచివరములు ఫార్మ్ నెంటుబాడ్ గెజెట్టులో ప్రకటించబడును.

మదరాసు వింతలు:—పార్కువివోదములు జరుగుచున్న యున్నవి ఆది అల్లండుకు ఫోర్ములన్ ఫుల్లెన్ స్టాల్ కు మించినట్టి యొక దానిని రెండు ముగ్గులొకటింటి పైవనులో స్థాపించినారు. కొంతమంది యిట్లే యిట్లే పట్టిన, పైవన్ పెంచి కట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిసింది. ఒక పురుషాంతరము పట్టును కాశీలు. ఇటీవల మహమ్మదీయ ఉరుగుకొన నైవాపేటవద్ద జరిగిన రాళ్లయధము జ్ఞాపకము వచ్చి కాశీలు గుర్రపు పండుల రోజులలో ప్రతిరైలుపైవను స్టాటుఫారము మీదను వెనుకను ముందును ఎట్టొప్పిలవారు విరివిగ గన్పించుచున్నారు. ఈ తెలివి, ఈశ్రద్ధ మొన్న క్రీష్టియను పండుగనా జేమాయెను తడతరపండుగల సమయమున నేమాయెను? (లోకసంచారి)

ప్రత్యేక సామ్రాజ్యసభ

ఆస్ట్రేలియా వైఖరి

మెల్బోర్న్ డిశంబరు 24:—మర్నీలో జరుగబోవు ప్రత్యేక సామ్రాజ్యసభకు తావలెనని బాల్బిన్ గారు బ్రూసు గారి కాన్వోసనుంపిరి. బ్రూసుగారికిది అందెను. ఆట్టర్నీ జనరలు తిరిగి ఇంగ్లండునుండి వచ్చినగాని ఆస్ట్రేలియ-ప్రభుత్వము వారేమియు నిశ్చయింపదలంపలేదు. కాని తామ ప్రత్యేక సామ్రాజ్యసభకు వచ్చుట తాళకన్వవని బ్రూసుగారు బాల్బిన్ గారికి తెలియజేసిరి. ఈ సంగతి అంతయు తెలియముగ పరిష్కారముజేయవలెనని నూదించిరి.

ప్రత్యేక సామ్రాజ్యసభ

కనడాను ఆహ్వానించుట

ఆట్టానా, డిశంబరు 24:—కనడా పార్లమెంటు మర్నీలోగూడ నుండుటచే లండనులో జరుగు ప్రత్యేకసామ్రాజ్యసభకు వచ్చుటకు వీలులేదనియు స్వయముగబోవు అవసరము వచ్చులోపుగ తంతులముగనే ఉత్తరప్రత్యక్షతరములను జరిపి ఆడిగి తెలిసికొనవలసిన విషయము లన్నిటిని గ్రహింపవలెనని కనడావారంపిన ప్రత్యక్షతరమును బ్రిటిషు మంత్రి వర్ణమువారిలోచించుచున్నారు.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0 ఇవి స్వచ్ఛులుగా వేపాకడేపు కస్తూరి, మంచిగోళాన నము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచికుంకుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవికైత్యము, కైత్యభారము శ్రీత్యభారము చలిజ్వరము, పన్ని పాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు పాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము నగైరాలను వెంటనే మాన్పును. ప్రతిరోజును సామాన్యముగా వాడతగినది. ప్రతికృమానున నుండతగినది. ముఖ్యముగ పిల్లలొగల గ్యునునం దుండగినది.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుంటు, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మాన్పి. దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగగలదు. అమ్మతాంజనం దివో, మదరాసు- బొంబాయి

4-వ వాయిదానూలు పంపిన నభ్యేతరులు

వరుస నెం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిస్టరు నెంబరు	గజములు	నూలు నెంబరు	తూకము తలము
980	చిట్టమూరు కామాక్షమ్మ	"	1240	2000	8	12½
981	దేశభాట్ల భద్రరాంబ	"	1241	2000	8	10 3/8
982	దేశభాట్ల జానికమ్మ	"	1242	2000	8	11½
983	యనమారెంటల విశాలాక్షమ్మ	"	1243	2000	14	4½
984	అనుమల కనకమ్మ	"	1244	2000	12	7½
985	ముత్యరాజు రాజమ్మ	"	1248	666	9	8½
986	గాడేపల్లి జానాంబ	"	1251	666	10	8½
987	సరస్వతిల శేషమ్మ	"	1252	2000	8	12½
988	పిరుగంటి రామచంద్రయ్య	"	1254	2000	18	5½
989	నెల్లూరు అచ్చమ్మ	"	1256	2000	84	2 18/16
990	గుజ్జానపూర్ణాశ్రమసభ్యులు	"	1257	2000	17	5½
991	ఆరుమల్లిపేట రాజుగారు	గోదావరి	1263	2000	18	7 3/16
992	గండి నరసింహయ్య	"	1264	2025	14	7 1/8
993	సోమాసి రామకృష్ణయ్య	గంజాం	1268	200	19	½
994	మండపాటి వరహనరసింహారాజు	గోదావరి	1269	667	16	2 1/8
995	తిమ్మారెడ్డి శేషారత్నమ్మ	తూ.కృష్ణా	1272	988	89 to 119	1 3/8
996	పాలంకిపాటి లక్ష్మీబాయిమ్మ	"	1273	2000	15	6 5/8
997	తొల్లి పున్నమ్మగారు	"	1274	2000	24	4
998	యెర్నేని లీలావతి	"	1275	2000	75 to 15	7/8
999	వల్లభనేని వెంకమ్మ	"	1277	2666	81 to 87	2 18/16
1000	నార్ల మహాలక్ష్మమ్మ	"	1279	2000	24	4
1001	మొవ్వ బ్రహ్మయ్యశర్మ	"	1280	2000	66	1 7/16
1002	వి. పాపమ్మ	చిత్తూరు	1283	1081	11	4 3/8
1003	యమ్. సుబ్రహ్మణ్యం	"	1284	1805	17	3 1/8
1004	నేలం నాగమ్మ	"	1285	1725	11	7½
1005	యస్. రామిరెడ్డి	"	1286	2010	15	6½
1006	యెర్నేని సుబ్రహ్మణ్యం	తూ.కృష్ణా	1288	2127	80 to 93	1 3/6
1007	దుగ్గిరాల రమకృష్ణయ్య	"	1292	1791	44	1 15/16
1008	మొట్టవర్తి పిచ్చయ్య	ప.గోదావరి	1295	2100	22	4 5/8
1009	మొట్టవర్తి చినసుబ్బయ్య	"	1296	6000	23	12½
1010	మొట్టవర్తి సీతారామాంజనేయులు	"	1297	2000	29	8 3/8
1011	పువ్వాడ సత్యనారాయణ	తూ.కృష్ణా	1298	2000	16	5 5/8
1012	వేలూరి కృష్ణయ్య	ప.గోదావరి	1305	2000	15	6½
1013	కవిదాడి సుబ్బయ్యమ్మ	"	1306	2500	10	10½
1014	సింగంపేటి సుబ్బారావు	"	1308	2000	23	8 3/8
1015	చల్లా వెంకటనారాయణ	"	1313	2000	26	8 5/8
1016	గొట్టిమక్కల మహాలక్ష్మి నరసింహారావు (బాలుడు)	ప.గోదావరి	1314	2088	23	4 3/8
1017	పి. వి. యల్. యస్. సోమయాజి	ప. కృష్ణా	1315	2000	23	4 3/8
1018	శేతు పీఠమ్మగారు	కడప	1342	2000	16	5 7/8
1019	మంగళగిరి రామదాసు	గుంటూరు	1343	500	19	1½
1020	సన్నిధి జనార్దనదాసు	"	1344	500	24	1
1021	వంగిపురపు సంజీవదాసు	"	1345	500	22	¾
1022	నాగళ్ల విశ్వనాథం	"	1346	500	14	1 1/8
1023	సన్నిధి రామదాసు	"	1347	540	14	2
1024	అడ్డూరి అనంతలక్ష్మినర్సయ్యమ్మ	"	1348	2000	19	5
1025	వట్టుకూటు నూర్యారావు	"	1349	1500	12	6
1026	బలభద్ర కోటయ్య	"	1350	800	27	1 3/8
1027	గోగినేని పుష్కరమ్మ	"	1351	1200	18	4 1/8
1028	రావెల రామలక్ష్మి	"	1352	1000	17	2½
1029	త్రొత్తపల్లి సరస్వతి	"	1353	500	19	1½
1030	చిలకపాటి భారతి	"	1354	500	18	1 3/8
1031	మంతా సత్యబాలసుఖి	"	1355	500	16	1½
1032	పాతూరి వెంకటసుబ్బయ్య	"	1356	200	15	5/8
1033	వాడపల్లి విశాలాక్షి	"	1357	500	14	1
1034	జంపన సత్యవతి	"	1358	500	19	1½
1035	భీమరెడ్డి అన్నపూర్ణ	"	1359	500	28	7/8
1036	జేశిరాజు వరలక్ష్మి	"	1360	500	27	7/8
1037	మంతా పుష్యవతి	"	1361	200	22	7/16
1038	చింతలచెరువు కనకమ్మ	"	1362	200	17	9/16
1039	ఏకా సీతారామమ్మ	"	1363	200	19	½
1040	మెట్ట లక్ష్మీకాంతమ్మ	"	1364	800	19	¾
1041	కొంపల్లి చక్రవర్తి శేషచార్యులు	గుంటూరు	1365	2000	15	6½
1042	బుద్దా సుబ్బారావు	"	1366	2000	12	8½
1043	వెల్లంకి మాణిక్యమ్మ	ప.కృష్ణా	1367	1000	14	8 5/8
1044	టి. రామచంద్రారావు	ప.గోదావరి	1368	2000	19	5 1/8
1045	సి. హెచ్. అప్పయ్య	"	1369	1000	12	4
1046	చేమూరి కొరయ్య (పేరుగలవారు వెంటనే జిల్లా తెలియజేయవలెను)	"	1670	2000	11	8 3/8
1047	సుఖవాసి రంగయ్యచాదరి	గుంటూరు	1671	385	12	1½
1048	మండవ చెంచయ్య	"	1672	2000	86	2½
1049	మంగళ రాజయ్య	ప.కృష్ణా	1673	500	16	1½

(చేమూరి)

హిందువుల అశ్రద్ధ

గుజరాతులో ఎడను ముగ్గు మొనలుగల కర్కలతో కొట్టి బాధించెదరు. అవిగూడ అవులవంటి పవిత్ర జంతువులే. కలకత్తాలో నొక గొల్లవాడు ఆవు శిరములనుండి రక్తము వచ్చునట్లుగా ఆఖరిమగ్గవరకుగూడ పాలుపితుకుచున్నాడు. ఇట్టిదర్శన హిందువులేగోవులయొక్క కరికులు గానున్నారని యెఱుఁచుచున్నది. ఇతర దేశములలో గోవుల నెక్కుడు దయతో చూచెదరు. ఇంగ్లాండులో అతి ప్రేమగా పెంచెదరు. ఇండియాలో నేలయంత నిర్లక్ష్యములైయున్నాయి. భారతీయుల గోరక్షణ మాటయే మరచిపోవుట యందులకు కారణమై యుండును. ఇండియాలో పచ్చికపైరులు సమృద్ధిగాగలవు. అయినను గోవులస్థితి చాల విచారకరముగ నున్నది.

మహమ్మదీయులకు కిలాఫతు సమస్యయందు మనము తోడ్పడినచో వారు గోరక్షణకు అంగీకరించెదరని వలంబితిని. ఇది వాంతో బేరమాడుటగాదు. కిలాఫతు సమస్య పరిష్కరింపబడినచో వారు హిందూసోదరులతో కలిసిమెలిసి ఇండియాలో నుడవలెను గావున, హిందువుల భావముల మన్నించెదరనియు, దైవము వారి మనస్సుల మరలించుననియు భావించితిని. క్రైస్తవ మహమ్మదీయ గ్రంథములుగూడ జుతుహింసను వారించుచున్నవి కాని కసాయివారి కెక్కడనుండి గోవులు లభించుచున్నవి. హిందువులు బ్రాహ్మణులగుడ పీఠ వారసక విలయువారందరికి గోవుల విక్రయించెదరు. గోవుల సమస్యను మహమ్మదీయులు నిర్బంధించుచున్నారా?

గోసంరక్షణసభ! కేంద్రసంఘమును గోసంరక్షణమార్గముల నూచించుటకై స్థాపించబడెనని చికోడిగారి నూచనను గాంధీగారు బలపరచిరి. అట్లే ఒకసంఘము నేర్పరచిరి. అందు గాంధీగారు, మాలవ్యా, అజపతిరాయి, స్వామికేశదానంద, చౌదిమహారాజగార్లు కలరు.

మాలవ్యాగారు

అంతట గాంధీగారు మహాపురంలో పురపాలక సంఘమునుండి సన్మానపత్రము పుచ్చుకొనుటకు బోయిరి. పండితమాలవ్యాగారు అధ్యక్షతనహించి హిందువులు మహమ్మదీయుల యీషయమున ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చిరినియు, ప్రభుత్వమువారుగూడ గోహత్యనిలుపు చేయకానించెదరనియు, మహమ్మదీయులు తప్పక గోహత్య మానుకొనదరని తనకు ముగలదనియు తెల్పిరి.

పరియారను ఒక హిందూసభయు, గోసభయు స్థాపింపబడి, గోవులు కసాయివారిచేత బడకుండ చూచుచుండవలెనని తెలిపిరి. అంతటితో సభ ముగిసెను. (ఆంధ్ర ప్రేక్షకులు)

అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యాసమావేశము

నేటి కార్యక్రమములు - ముఖ్యముగ

కొన్ని తీర్మానములు

బొంబాయి, డిశంబరు 28:— సర్ యిబ్రహీం రహితులగా రధ్యక్షతక్రింద నేడు తిరిగి అఖిలభారత మహమ్మదీయ విద్యాసభ సమావేశమయ్యెను. కీర్తి శేఖరైన భోపాలు యువరాజుగారగు సవాబ్ జాదా సర్ హాఫీజ్ మహమ్మద్ సరస్వల్లాహాఖాను భోపాలువాస్తవ్యులగు సవాబ్ జాదా జేసరలా, హాఫీజ్ ఓబిదుల్లాహాఖాను, సర్ ఇబ్రహీం కరీంభాయి, భూర్ గ్రీ మొదలగు ప్రసిద్ధవడసిన మహమ్మదీయుల మరణమునకు చింతించుచు తీర్మానములు అగ్రాసవాధిపతిచే ప్రతిపాదింపబడెను. ఎల్లరు నిలబడి యేకగ్రీవముగ తీర్మానము నామోదించిరి.

పారిభాషిక, పరిశ్రామిక, వాణిజ్యవిద్య ప్రాందపులకు వెంటనేగరపుటకు తగినంత యేర్పాట్లుగావించవలసినదని నొక తీర్మానము ప్రభుత్వమువారిని గొరుచున్నది. ప్రాందవవాణిజ్య అభివృద్ధికొరకు వాణిజ్యకాఖయందు ప్రాందపులు డైరెక్టరలుగాను, డిప్యూటీ డైరెక్టరులు గాను, విదేశములందు వక్రీకపు కమిషనరులనుగను నుండుటకు ఉన్నతవాణిజ్యవిద్య ప్రాందపులకు గరపబడవలయునని సుహాబ్ జాదా ఆఫ్ టాన్ అమ్మద్ ఖానుగారు మూడవతీర్మానమును ప్రపాదించిరి. మహమ్మదీయ కాలికలకొరకు ప్రత్యేకముగ పాఠశాలలను బొంబాయి రాష్ట్రముందు ప్రభుత్వము వారు నిర్మింపవలయునని నాల్గవతీర్మానము గావించబడెను. ఈతీర్మానముపై చాలచర్చ జరిగెను కళాశాలలందు నీయబడు ఉపన్యాసములకు హాజరుగాకండ ఉన్నత పరీక్షలకు మహమ్మదీయ అభ్యర్థులను దరఖాస్తుపెట్టకొన అనుజ్ఞ నీయవలయునని నొకతీర్మానము యెల్లవిశ్వవిద్యాలయముల వారును గోరబడిరి. (ఆంధ్ర ప్రేక్షకులు)

భారతి

న చిత్రమానవత్రిక

ప్రతిచంద్రమానాదిని ప్రచురింపబడును
న చిత్రమానవత్రిక ప్రచురించుచుండునది 3, 4

రూపలవటములు కలిగి క్షుద్ర ప్రకటనలు... ప్రచురింపబడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమానమునను 200 పులుట కలిగియుండును.

Table with 2 columns: Item, Price. Rows: సంవత్సర చందా (6 0 0), అర్ధ సంవత్సరము (3 0 0), విశిష్టత్రిక (0 10 0)

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0-10-0 ప్రాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంపబాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదారుగ చేసినయెడల ఆ సొమ్ము మినహాయించుకొని తక్కినసొమ్ముమాత్రము పంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము సోస్టలు రూపు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలా చార్జి అధికమగుచున్నది. మొరే ముందుగ మణి యార్దరు పంపిన కుర్చు లిగును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము మొత్తం ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సభవించును.

మేనేజరు, భారతి.
సోస్టాల్స్ వెంటరు 12 మద్రాసు

త్రములు పొందినది పలమధికము!!

జనము
వజ్రాయుధము
న మోసముగలుగదు
-0 అణాలుమాత్రమే

గ్రంథకు ఘనమయినమందు

బెణుకుల భేదిండును
వాపుల రూపుమాపును
దగ్గురు తగ్గించును
దురదను తొలగించును
తయారుచేయబడు మంచిమందు
యుండును.

ములకు పరమహంసక్రియ

మేగ్గుడు చున్నది. కిట్లవాచుట
జ్వరము, కిట్లపోట్లును మొదలగు
సపదీనికి లక్షణములు.
వేలకు నేలు విక్రయము.

బొంబయి లేక మదరాసు.

